2
2003

Zdarma na CD: 1400 ikon a 87 tapet pro Windows

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

počítač pro každého

Windows v novém kabátě, str. 12

Jak levně a snadno vylepšit PC str. 16

Vyplatí se Go, Oskarta, nebo Twist? str. 41

RECENZE:

Připravte se na přijímačky str. 10

Jak telefonovat po internetu str. 36

Jak funguje elektronický podpis str. 36

Rádia na internetu str. 38

JAK NA TO

Záhlaví stránky v 602Text
Jak na formuláře ve Wordu
Zálohujeme s programem WinZip
Změňte si ikony ve Windows
Hromadné úpravy obrázků
Jak upravit chování myši

Křížovka o ceny: Sada CD-ROM Vědomosti v hrsti

9 771212 072697 02

inzerce

Vážení čtenáři,

už v minulém čísle jste zaznamenali zvýšení prodejní ceny našeho časopisu. Dlužím vám omluvu za tento pro vás jistě nepříjemný krok, ke kterému jsme letos opět museli přistoupit. Věřím, že se nám podaří vynahradit vám zvýšené náklady jednak rozšířeným počtem stránek časopisu (oproti minulému roku přidáváme zatím osm stránek navíc, což představuje dvacetiprocentní nárůst), jednak pestřejším obsahem tištěné části časopisu (vedle nové rubriky Domácí počítač chystáme další novinky) a také bohatší náplní našich cédéček. Od příštího vydání budete na našich CD-ROM nacházet elektronickou podobu návodů na použití populárních programů z kategorie freewaru a sharewaru. Tyto návody určitě ocení zejména ti z vás, kteří mívají problémy s orientací v anglicky psaných nabídkách programů.

Nezapomínáme ani na předplatitele. Zvýšenou cenu předplatného částečně kompenzujeme dárkem – vyberte si, zda chcete raději praktické pouzdro na uložení 24 cédéček, nebo pořadač na zakládání stránek z časopisu. Sledujte také aktuální nabídky našeho Chip clubu, jehož členy se naši předplatitelé automaticky stávají. S klubovou kartou můžete využít řady zajímavých slev a zúčastnit se soutěží o atraktivní ceny.

Přeji všem žákům a studentům (a hlavně jejich rodičům) pěkné vysvědčení a úspěšný start do druhého pololetí školního roku.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Nová levná laserovka

Společnost Hewlett-Packard uvádí na český trh monochromatickou laserovou tiskárnu **HP LaserJet 1005w**. Stojí 11 490 Kč včetně DPH, tiskne v rozlišení 600 dpi, a pomocí technologie HP ImageREt lze pořizovat výtisky dokonce v rozlišení 1200 dpi. HP LaserJet 1005w tiskne rychlostí až 14 stran za minutu, přičemž první stránku vytiskne díky technologii „instant-on" za deset sekund. Tiskárnu lze k PC připojit přes paralelní nebo USB port. Pracovní zatížení tiskárny je optimalizováno na 7000 stran za měsíc.

http://www.hp.cz

Výsledky soutěže s Chip clubem

Správnou odpovědí na otázku v soutěži s Chip clubem č. 22/02 jsou všechny uvedené možnosti. Výherci soutěže se stávají a jednu z cen od společnosti Zoner software získávají: Josef Vojáček ze Žatce, Ladislav Hromádka z Čáslavi, MUDr. Otakar Janoušek z Českého Krumlova, Tomáš Gregor ze Zlína a Pavel Procházka z Jaroměře.

Personální poradna na internetu

Od ledna roku 2003 byla na serveru www.volna-mista.cz spuštěna personální poradna, která přináší zpravodajské články, rady, trendy či novinky v oblasti řízení lidských zdrojů, a to jak pro personalisty, tak pro uchazeče o zaměstnání. Garantem obsahové části je poradenská společnost M. C. Triton. Uchazeči o zaměstnání najdou na serveru aktuální informace v těchto oddílech: „Životopis", „Interview", „Neverbální komunikace/Body Language", „Popis pozic", „Trendy/Novinky". Aktualizace článků probíhá jednou za měsíc.

http://www.volna-mista.cz

Levné, výkonné a vybavené

Pro zájemce o výkonný a levný přenosný počítač připravila společnost Umax Czech model **ActionBook 575T**. Nejlevnější notebook z této řady, který vás přijde na 48 788 Kč s DPH, je poháněn 2GHz procesorem Intel Celeron, pevný disk má kapacitu 20 GB, operační paměť má velikost 256 MB, zobrazovací displej má úhlopříčku 14,1 palce a je zde i kombinovaná mechanika DVD-ROM/CD-RW. Verze s 2GHz procesorem Intel Pentium 4 a 30GB pevným diskem stojí o 6100 Kč více. Notebooku nechybí nic ze současných požadavků na konektivitu včetně síťové karty, modemu, rozhraní FireWire, dvou portů USB, slotu PCMCIA a také portu IrDA. Notebooky jsou standardně dodávány s operačním systémem Windows XP Home Edition a je na ně poskytována dvouletá záruka.

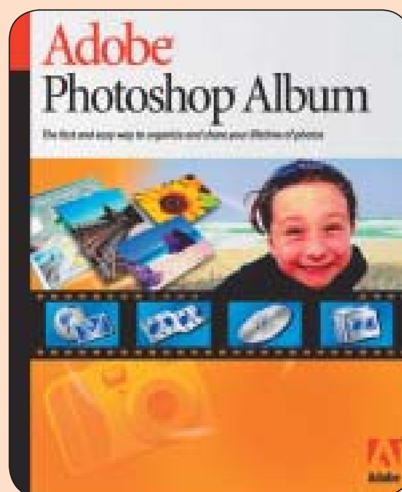

http://www.umax.cz

Tisíc fotografií na jednom místě

Společnost Adobe informovala o produktu Adobe Photoshop Album. Jedná se o program pro zpracování digitálních fotografií běžných spotřebitelů, který využívá formát PDF.

Adobe Photoshop Album soustřeďuje tisíce digitálních fotografií pro prohlížení na jednom vhodném místě. Je to tzv. zásobník fotografií, kde jsou snímky automaticky setříděny podle data. Photoshop Album obsahuje také nástroje pro úpravy; tyto nástroje se ovládají myší a umožňují nápravu nejčastějších problémů. Předpokládaným datem uvedení produktu Adobe Photoshop Album na trh je únor 2003 a předpokládaná koncová cena je 1500 Kč.

http://www.adobe.cz

Výsledky soutěže o klávesnice Microsoftu

V PPK 23/2002 byla vyhlášena soutěž o klávesnice od firmy Microsoft. Na ceny se mohou těšit Petr Švácha z Kladna, Stanislav Václavek z Vlachova Březí a Jana Kovářová z Uherského Hradiště. Výhercům blahopřejeme.

Miniaturní MP3 přehrávač

Společnost Tomorrow Systems zařadila do své nabídky miniaturní MP3 přehrávač, který kromě poslechu hudby poslouží i jako úložiště dat při přenosu souborů z jednoho počítače na druhý. Pro uložení hudby nebo pro přenos dat z disku PC je k dispozici 128 MB paměti, na niž se ve výborné kvalitě vejdou ve formátu MP3 dvě hodiny záznamu. Toto zařízení s označením **WMG UMD-128** má rozměry 94 × 30 × 22 mm, k počítači se připojuje přes rozhraní USB 1.1 a je napájeno jednou AAA baterií, která podle výrobce vydrží na dvanáct hodin nepřetržitého provozu. Informace o skladbách se zobrazují na podsvíceném LCD displeji.
http://www.tomorrows.cz

Tiscali dalším alternativním operátorem

Společnost Tiscali se stává dalším alternativním operátorem – oznámila totiž spuštění své služby Tiscali Exclusive pro vytáčené připojení k internetu prostřednictvím tzv. volby operátora; nová

služba poskytuje alternativu vytáčeného připojení k internetu poskytovaného Českým Telecomem. Tiscali Exclusive nabízí uživatelům pro přístup k internetu ve špičce sazbu 1,10 Kč/min. pro prvních deset minut připojení oproti sazbě 1,40 Kč/min. tarifního programu Home Standard Českého Telecomu.
http://exclusive.tiscali.cz

Rychlý a fotografický tisk

Společnost Canon oznámila, že uvedla na trh dvě nové barevné tiskárny formátu A4 – jedná se o modely **Bubble Jet i850** a **Bubble Jet i950**. Model Bubble Jet i850, který má standardně paralelní i USB rozhraní, k tisku využívá čtyři inkoustové náplně a vyznačuje se vysokou rychlostí tisku. Tiskárna Canon Bubble Jet i950 je urče-

Canon Bubble Jet i950

na i pro tisk fotografií a pro precizní namíchání barevných odstínů používá šest inkoustových náplní. K PC se připojuje přes rozhraní USB. Obě tiskárny díky nové technologii Canon MicroFine Droplet a nové tiskové hlavě s mikrotryskami o průměru 10 mikronů dokáží vytvářet kapičky inkoustu o velikosti pouhé 2 pikolitry, což jim umožňuje dosahovat maximálního rozlišení tisku 4800 × 1200 dpi. Rychlost tisku tiskárny Bubble Jet i850 je podle údajů výrobce až

Canon Bubble Jet i850

22 stran za minutu v monochromatickém režimu a 14 stran za minutu v barevném režimu, u modelu Bubble Jet i950 je u monochromatického i barevného tisku maximem 7 stran za minutu.
http://www.canon.cz

Konkurence v poskytování domén

V prosinci 2002 byla mezi sdružením CZ.NIC a společností Prago-net podepsána smlouva o dodávce systému pro tzv. decentralizované řešení správy domény nejvyšší úrovně .cz. Od září 2003 by tak mělo být v České republice možné zavést do provozu systém více registrářů (poskytovatelů) doménových jmen druhé úrovně v národní doméně .cz a tím také konkurenční prostředí, pokud jde o dodávku této služby. CZ.NIC je zájmové sdružení právnických osob a bylo založeno proto, aby převzalo vedení centrální databáze domén pod hlavní doménou *.cz.
http//:www.nic.cz

Anglicky se společností GTS

Vzdělávací instituce E-academy, Akademie Jana Ámose Komenského a Institut pro integraci ČR do EU ve spolupráci se společností GTS, českým poskytovatelem internetových služeb, zahájily projekt on-line výuky anglického jazyka s možností získat mezi-

národně uznávané osvědčení „Certificate in English Stage One". Právě to je funkčním předpokladem pro výkon práce v institucích EU nebo v takových, které s nimi spolupracují. Pro všechny zájemce bude internetová výuka angličtiny dostupná na stránkách http://www.e-academy.cz.

http://www.e-academy.cz

Přiznání DPH za únor elektronicky

Podle zprávy ČTK bude možné přiznání k dani z přidané hodnoty za únor (podává se v březnu) poprvé podat elektronicky. To uvedl na setkání s novináři ministr pro informatiku Vladimír Mlynář. Podmínkou pro úspěšné podání přiznání bude vlastnictví zaručeného elektronic-

kého podpisu. Nový ministr pro informatiku také oznámil, že chystá několik změn i na našich poštách; ty by měly vydávat občanům například výpisy z katastru nemovitostí nebo z obchodního rejstříku.

http://www.micr.cz

České návody na internetu

Na adrese www.fujitsu-siemens.cz najdete nyní českojazyčné návody na použití profesionální i domácí výpočetní techniky značky Fujitsu Siemens. V sekci Servis & Podpora jsou nyní k dispozici kompletní návody na použití aktuálních modelů notebooků, monitorů, kapesních počítačů a doplňkových zařízení. Všechny návody lze stáhnout ve formátu PDF.

http://www.fujitsu-siemens.cz

Odolné fotoaparáty

Společnost Olympus představila dva nové digitální fotoaparáty: modely **μ[mju:] 300 Digital** a **μ[mju:] 400 Digital**. Oba fotoaparáty jsou vsazeny do stejného celokovového těla, které těmto přístrojům propůjčuje velkou odolnost vůči povětrnostním vlivům – bez větších problémů lze fotografovat např. za deště. Rozdíl mezi oběma modely je v rozlišení CCD snímače: snímač fotoaparátu μ[mju:] 300 Digital

dokáže zachytit 3,2 milionu obrazových bodů, model μ[mju:] 400 Digital pracuje v rozlišení 4 miliony pixelů. Oba přístroje jsou plně automatické, jsou vybaveny trojnásobným optickým zoomem a TFT displejem a jako záznamové médium pro ukládání snímků používají paměťové karty xD-Picture Card. Hmotnost je 165 g.

http://www.olympus.cz

Tichý počítač v černém

Uživatele, kteří při výběru nového počítače velkou váhu přikládají zajímavému designu a požadují dlouhou záruční dobu, osloví cenově zvýhodněná nabídka společnosti Hewlett-Packard. Ta nabízí počítač Compaq Evo D310v s tříletou zárukou za 24 390 Kč s DPH.

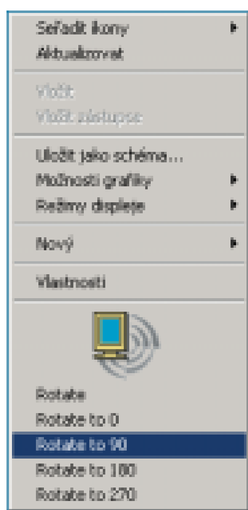
Za tuto cenu dostanete počítač, jehož komponenty jsou umístěny v malé skříni černé barvy, dále klávesnici, která je vyvedena v barevné kombinaci stříbrné a černé barvy, a myš, jež je až na rolovací kolečko stejně jako počítač celá černá. Pokud by se vám takto barevně laděný počítač doma nebo v kanceláři líbil, máte na jeho pořízení za zvýhodněnou cenu čas do 16. února 2003, kdy nabídka za akční ceny končí.

Počítač v elegantním černém kabátě – v ceně 24 390 Kč není zahrnut monitor.

Vybavení počítače

Vnitřní uspořádání počítače je velice jednoduché: veškeré komponenty nutné pro chod počítače jsou totiž integrovány na základní desce. V tomto případě základní deska zastane práci karty grafické, zvukové i síťové. Tato koncepce má své nesporné výhody v jednoduchosti a přehlednosti vnitřního uspořádání, navíc kromě ventilátorů u zdroje a na chladiči procesoru není v tomto počítači žádný další zdroj permanentního hluku. Tichý chod se nám při práci s počítačem Evo D310v velmi líbil.

O přeorientování obrazu na výšku se postará program Pivot Software – toto okno se vám objeví po kliknutí pravým tlačítkem myši na pracovní plochu. Pro otočení obrazu můžete použít i klávesovou zkratku CTRL + SHIFT + R.

Výpočetní výkon počítače je dílem procesoru Celeron s taktovací frekvencí 1,8 GHz (v současné době pracuje nejrychlejší verze procesoru Celeron na frekvenci 2,2 GHz), který má k dispozici 128 MB rychlé paměti DDR SDRAM. Z této paměti si však pro zpracování obrazových dat „uzurpuje" 32 MB grafický čip. Při dnešních nízkých cenách pamětí (128 MB paměti DDR SDRAM stojí cca 1100 Kč s DPH) bychom i s ohledem na použitý operační systém Windows XP Professional uvítali větší velikost paměti. Pro uložení dat slouží pevný disk s kapacitou 40 GB a pro čtení disků CD-ROM je v čele počítače zasazena 48rychlostní mechanika CD-ROM. Obzvláště pro uživatele, kteří k počítači připojují a odpojují od něj USB periferie, je velmi příjemné, že v čelním panelu počítače jsou vyvedeny dvě zdířky rozhraní USB.

LCD monitor

V ceně počítače není zahrnut monitor. My jsme na test spolu s počítačem obdrželi 15palcový LCD monitor Compaq 1520, který s počítačem Compaq Evo výborně barevně ladí. Návrháři tohoto monitoru totiž stejně jako u klávesnice zvolili barevnou kombinaci černé a stříbrné barvy. Tento LCD monitor pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů a je otočný na výšku – o přeorientování obrazu na výšku se stará program Pivot Software. Ten nainstalujete z přiloženého CD. Uvedený monitor, který stojí 18 910 Kč s DPH, je doplněn o reproduktor. Pokud byste se pro koupi počítače Compaq Evo s tímto monitorem rozhodli, kompletní cena testované sestavy by vás přišla na 43 300 Kč s DPH.

Možnosti rozšíření

Domácím uživatelům bude zřejmě chybět modem pro připojení k internetu, naopak v kancelářském prostředí ocení integrovanou síťovou kartu pro zapojení do firemní počítačové sítě. Pro doplnění počítače jsou na základní desce tři volné sloty PCI, rozšířit můžete díky jednomu volnému paměťovému slotu také paměť. Uživatelům, kterým nebude stačit výkon grafického čipu, se bude hodit volný slot AGP, do kterého mohou nainstalovat výkonnější grafickou kartu.

Klady a zápory

+ tichý chod počítače
+ USB zdířky vyvedené v přední části PC
– pouze mechanika CD-ROM
– pomalý grafický čip

Výkon počítače

Počítač Compaq Evo D310v je určen zejména pro práci s kancelářskými aplikacemi. Rozhodně není určen pro hraní her nebo pro práci s grafikou či s jinými, na grafické operace náročnými programy. Při měření výkonu testem SYSmark 2001, pomocí kterého zjišťujeme, jaký výkon má počítač při provozování kancelářských aplikací, jsme naměřili velmi dobré výsledky. Totéž se však nedá říct o provedených 3D herních testech – standardní test 3D Mark 2001 se kvůli nedostatku paměti nespustil vůbec a v herním testu Quake 3 Arena jsme naměřili nižší výsledky než u notebooku, který jsme testovali v minulém vydání PPK.

Závěr

Tento počítač se výborně hodí pro nasazení do kancelářského provozu – je připraven pro zapojení do sítě a tomu také odpovídá základní výbava: mechanika CD-ROM, grafická karta integrovaná na základní desce či absence modemu. Jsou však domácí uživatelé, kteří nepotřebují ohromující výkon, ale které potěší barevné provedení odlišné od tradiční počítačové barvy slonové kosti nebo tříletá záruka. **-mse**

	Compaq Evo D310v
Cena	24 390 Kč s DPH
Výrobce/poskytl	Hewlett-Packard
WWW adresa	www.hp.cz
Základní deska/čipová sada	Intel D845GEBV2/Intel 845GE
Procesor	Celeron 1,8 GHz
Operační paměť/typ paměti	128 MB/DDR SDRAM 266 MHz
Grafická karta/grafická paměť	Integrována na základní desce /32 MB sdílená
Výstup na TV/konektor DVI	Ne/ne
Pevný disk/kapacita/rychlost rotace ploten	WD 400EB/40 GB/5400 ot.
Optická mechanika	CD-ROM Compaq LTN836S (48×)
Modem/síťová karta	Ne/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Integrována na základní desce
Monitor	15" LCD Compaq 1520 (18 910 Kč s DPH)
Operační systém	Windows XP Professional CZ
Záruka na PC	3 roky
Výsledky testů*	
SYSmark 2001 [body]	
Celkově	147
Internetové aplikace	156
Kancelářské aplikace	139
Quake 3 Arena [snímky za sekundu]	
1024 × 768/32 bitů	18,1
1280 × 1024/32 bitů	10,5
1600 × 1200/32 bitů	5,7

** Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.*

Těžko na cvičišti, lehko při zkouškách

Než se nadějete, bude to tady. Co? No přece období přijímacích zkoušek na různé typy škol, středními počínaje a uměleckými konče.

A které předměty patří mezi ty stěžejní? Samozřejmě že český jazyk a matematika. Tyto předměty patří nejen mezi ty hlavní, ale často také mezi ty nepříliš milované. Přitom objem učiva, které na základní škole poskytují, není zrovna malý, a tak látky k opakování je skutečně dost. Proto není divu, že se objevili elektroničtí pomocníci, kteří s opakováním pomohou. Najdete je nejen na internetu, ale také na CD-ROM. Dva z nich si nyní stručně představme.

Tyto produkty vznikly ve spolupráci renomované vzdělávací instituce Scio (mj. nabízí testy i na internetu) a společnosti LANGMaster, známé svými jazykovými a výukovými multimediálními tituly. Dostaly jasná pojmenování Scio – Český jazyk a Scio – Matematika. Práce s oběma programy je shodná – používají totiž stejné pracovní prostředí a liší se jen svým informačním obsahem. Po instalaci je třeba oba produkty zaregistrovat (poštou, internetem, telefonem), jinak budou fungovat pouze třicet dní jako demoverze. Další, méně obvyklou skutečností je to, že při spuštění se musíte hlásit svým jménem a heslem. To proto, aby program mohl sledovat úsilí a úspěšnost práce každého uživatele a nabídnout mu individuální výukový plán.

A co jednotlivé produkty nabízejí? Učivo českého jazyka je rozděleno do 37 lekcí, které obsahují všechna důležitá gramatická témata: např. vyjmenovaná slova, pravidla psaní s/z a malých a velkých písmen, druhy slov a větných členů, druhy vět ve složitých souvětích. Také Matematika nabízí v 37 lekcích kompletní učivo pro ZŠ: číselné výrazy, početní výkony, jednotky a převody, tělesa i rovinné útvary, rovnice a nerovnosti, soustavy rovnic, goniometrii, funkce a grafy, statistiku atd. Součástí obou titulů je i mnoho příkladů k procvičování (včetně vstupních a výstupních testů) i ukázky skutečných přijímacích testů – samozřejmě i se správnými výsledky.

Zobrazení správných hodnot a hodnocení tety Elvíry.

Obsah jedné z lekcí a nutná minima znalostí.

Tak jak je to v jiných číselných soustavách?

Na zopakování každé lekce by mělo stačit cca 45 minut, tedy stejně jako vyučovací hodina. Látky je opravdu hodně, ale výklad je stručný a zkušební příklady jsou jasné.

K orientaci slouží buď přehledný tříúrovňový obsah, nebo je možné využít (a také se to předpokládá) vodítko v podobě výukového plánu. Ten připravili autoři, ale je možno si vytvořit i svůj vlastní. Dohled nad studiem má „Elvíra“. Ta nejen vysvětluje, co je potřeba při procházení jednotlivými lekcemi udělat, ale i trpělivě hodnotí výsledky vašeho snažení, nechává vás opakovat nedostatečně zvládnutá cvičení, případně vyvolává výklady příslušné teorie, abyste si je mohli znovu projít, zopakovat a lépe zapamatovat. Výklad si však můžete kdykoli vyvolat také sami a tak si příslušnou teorii probrat, aby vám pak lépe šla praxe. Díky komplexnímu obsahu a vynikajícímu zpracování jsou oba kurzy na CD-ROM výbornou výukovou pomůckou. Předností je i to, že tito učitelé neznají únavu, na nic nezapomenou, ve svém výkladu jsou vždy trpěliví a můžete si s nimi opakovat vše tolikrát, až to budete opravdu umět. Je jen škoda, že cena produktu nedrží výhodnou cenovou hladinu CD-ROM titulů edice Škola hrou. **Milan Pola**

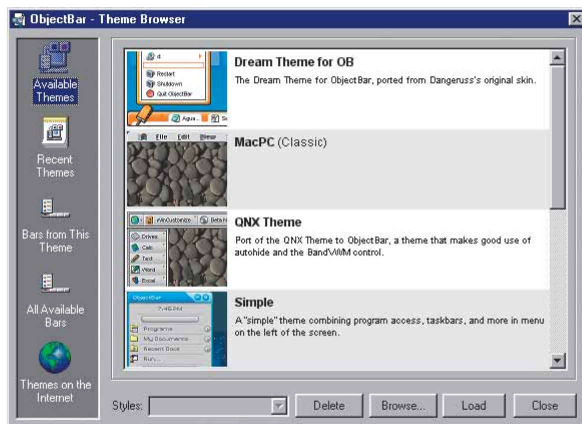
Scio – Český jazyk
Scio – Matematika
Programy pro intenzivní přípravu k přijímacím zkouškám na střední školu

Vyrobil/poskytl: Scio a LANGMaster, Praha. *http://www.langmaster.cz*
Cena: 1490 Kč (za jednotlivý titul).

Převlečte svá Windows!

Nelíbí se vám stále stejné pracovní prostředí na vašem počítači? Chcete-li jej změnit, nemusíte hned instalovat nový operační systém. V našem článku se dozvíte, že pro změnu vzhledu operačního systému stačí několikrát kliknout myší!

Již nějaký čas vám na našem PPK CD nabízíme tzv. skiny. To jsou doplňky některých programů, a přestože nemají žádný vliv na funkčnost programů, mohou jejich klasický vzhled změnit takřka k nepoznání. Proto jim také někdy říkáme „oblečky“ programů. Možná však nevíte, že podobných změn může doznat i váš operační systém. Tedy např. pokud pracujete s operačním systémem Windows 98, můžete jej „převléci“ tak, že na první pohled bude vypadat jako operační systém vyvinutý pro počítače Macintosh nebo Windows XP. Pokud jste se pro tyto programy nadchli, musíme vás ve vašem nadšení bohužel poněkud zbrzdit, jelikož používání těchto programů je zdarma pouze po třicet dní, a jedná se tedy o shareware. My vám na našem PPK CD přinášíme tři nejlepší z nich – jsou to programy ObjectBar, DesktopX a IconPackager. Jestliže se vám některý z nich zalíbí, budete si však muset připravit skoro 20 dolarů. Dalším ze záporných stránek těchto programů je, že poněkud zpomalují činnost systému. U programů, které vám nabízíme my, se však něčeho podobného bát nemusíte.

Představme si tedy tyto programy hezky po pořádku. V rubrice Jak na to dokonce najdete na práci s programem IconPackager přesný návod.

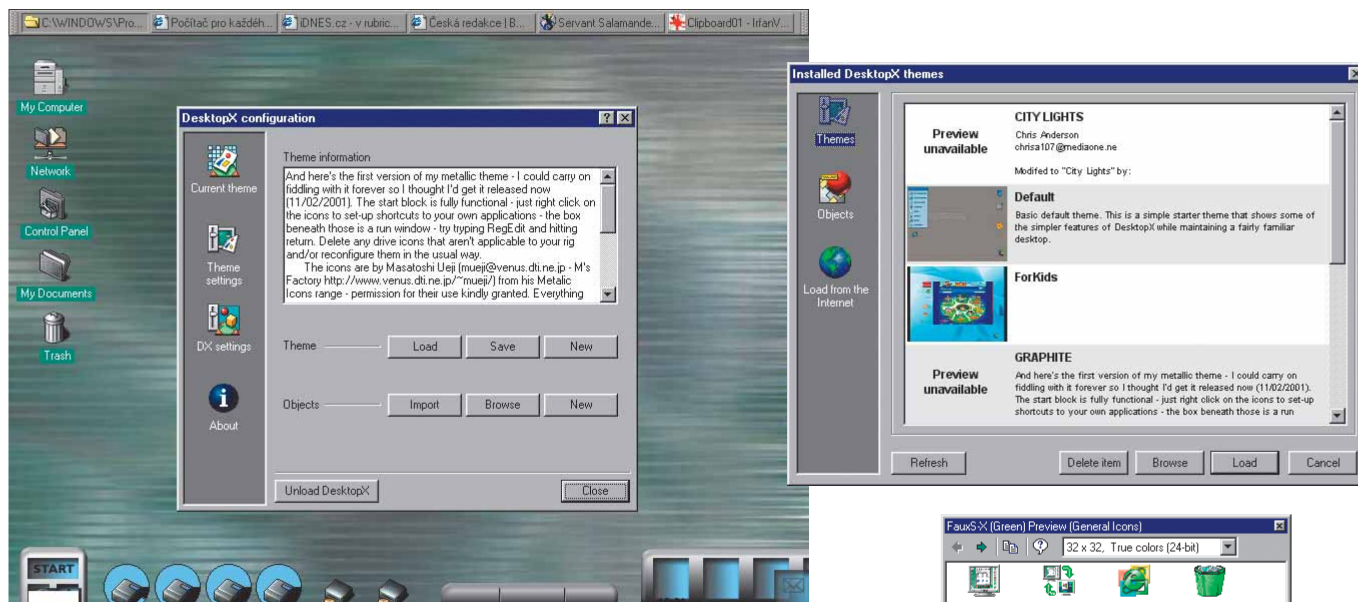
ObjectBar

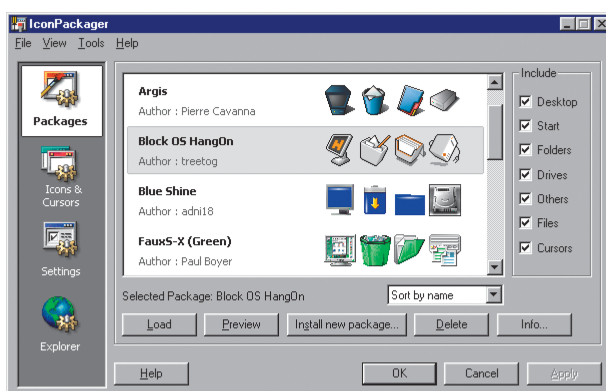
Tato utilitka umí dokonale měnit vzhled ovládací lišty a nabídky Start operačního systému Windows 98. Máte rádi styl sci-fi, nebo vám stačí menu z Windows XP? Nechtěli byste si vyzkoušet pracovní prostředí Mac OS? Dětem by se zase mohlo líbit „nanukové“ menu ve veselých barvách. S ObjectBarem to není žádný problém. Stačí nainstalovat a spustit program. Ze Start menu spusťte program ObjectBar (najdete ho v nabídce Object Desktop) a objeví se okno Theme Editor – ObjectBar. Nemusíte se zabývat detailním nastavením programu, ale stačí v horním menu okna programu kliknout na File, z rolovacího menu vybrat Load a zvolit Theme Browser. Nyní již máte před sebou přehlednou nabídku dostupných lišt i s praktickými náhledy. Stačí si jen vybrat a kliknout na tlačítko Load. Pokud vám nabízené vzhledy nestačí, zvolte tlačítko Browse a vyhledejte ve složkách svého počítače nová témata, která jste mohli stáhnout z internetu nebo najít na PPK CD. Jistou nevýhodou takto vytvořených menu může být to, že veškerá další nastavení Start menu (jako je uspořádání položek, vytvoření speciálního menu, přejmenování složek, nastavení hodin v liště apod.) se musí provádět jen prostřednictvím programu ObjectBar. Klasická položka ze standardního panelu Windows – Start/Nastavení/Hlavní panel a nabídka Start v novém menu totiž chybí. Pro jednoduchá nastavení však není nutné spouštět program (například dvojitým kliknutím na pracovní ikonu v pravém rohu vedle hodin na spodní liště). Stačí kliknout pravým tlačítkem myši na tlačítko Start, nebo přímo na konkrétní položku ve Start menu. V nově zobrazeném menu si pak každý, kdo má základy angličtiny, snadno zvolí to, co a jak chce v uspořádání či v názvech nabídky Start menu do budoucna změnit.

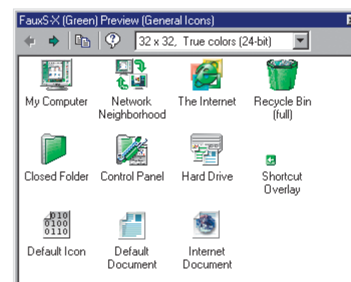
DesktopX

Program DesktopX je na první pohled ještě zajímavější nežli ObjectBar. DesktopX totiž neupravuje pouze grafiku ovládací lišty, ale kompletně mění celé prostředí pracovní plochy vašeho operačního systému. Zda je to změna k lepšímu, či nikoli, to můžete posoudit sami. Některá témata jsou velice hezky propracována a nejenže pak vašemu počítači dodají opravdový punc originality, ale třeba i zpříjemní jeho ovládání. Velmi však záleží právě na druhu používaného vzhledu, ne vždy se vám totiž nové prostředí musí líbit. Ovládání některých (a to třeba i vzhledově přitažlivých) themes (vzhledů) se pak může stát doslova utrpením. Krása nového prostředí totiž nikdy nezastíní požadavky na jeho spolehlivost a srozumitelnost. DesktopX ve zkušební verzi je navíc třeba manuálně spouštět po každém zapnutí počítače, což spolu s jeho pracovním prostředím provedeným v angličtině poněkud znepříjemňuje jeho používání. Po nainstalování a spuštění programu (jeho spouštěcí soubor naleznete ve svém počítači nejspíše ve složce DesktopX – cesta k němu pak vy-

! Ačkoli je ObjectBar zahraniční produkt, pro jeho vyzkoušení nemusíte umět anglicky. Změna základních tematických vzhledů je totiž velice triviální a bez možnosti detailního ovládání programu se lze obejít. Angličtináři pak mohou být už jen příjemně překvapeni dalšími možnostmi nastavení programu, jehož ovládání je poměrně snadné a intuitivní. Všem uživatelům bychom však doporučovali, aby se nedali příliš unést nově objevenými vlastnostmi programu. Při každém dalším spuštění programu klikněte namísto tlačítka Buy NOW (Koupit ihned) na volbu Try NOW! (Vyzkoušet ihned). Za vyzkoušení totiž nic nedáte.

padá asi takto: C:\Program Files\Object desktop\ DesktopX) se kliknutím na jeho ikonu v pravém rohu pracovní lišty otevře ovládací okno DesktopX Configuration. Z něj lze jednotlivé vzhledy snadno měnit kliknutím na tlačítko Load, které naleznete hned vedle nápisu Theme. Důležité je pak rovněž tlačítko Upload, které slouží k deaktivaci programu, a tedy i vybraného vzhledu.

Kde vzít nové vzhledy

Nové vzhledy a nové objekty pro tyto programy lze poměrně snadno nalézt na internetu. Nejzajímavějšími internetovými stránkami jsou stránky výrobce, tedy *http://www.stardock.com*, nebo stránky specializované na programy pro úpravu vzhledů operačních systémů. Z domácích internetových stránek je velice oblíbená stránka *http://www.gws.cz*, ze zahraničních by stálo za to připomenout alespoň *http://www.wincustomize.com*.

IconPackager

IconPackager je prográmek, pomocí kterého můžete jediným kliknutím změnit veškeré ikony ve svých Windows. Sady ikon, připravených již v instalaci, jsou přitom více než bohaté. Komu by pak tyto druhy ikon stále nevyhovovaly, může si je doplnit o další (z internetu nebo i z PPK CD). Program pracuje spolehlivě, nenarušuje běh operačního systému a jeho ovládání je v duchu tradice výše uvedených aplikací velice pohodlné. Platí pro něj však bohužel rovněž fakt, že je zpracován kompletně v angličtině. V podstatě však stačí jen spustit program (standardně z C:\Program Files\Object Desktop\ IconPackager) a ze seznamu už jen vybrat požadované ikony, které se kliknutím na OK zavedou do vašeho počítače. Pro instalaci nových vzhledů lze použít tlačítko Install NewPackage. A výsledný dojem? Za vyzkoušení IconPackager bezpochyby stojí.

David Šerl, -mia

Pro všechny zde uvedené programy platí, že pokud se rozhodnete nabídku vzhledů či komponent obohatit, je vhodné jejich nové součásti, stažené z internetu nebo zkopírované z PPK CD, umístit přímo do adresáře Themes příslušného programu. Cesta do vaší cílové složky, která je určena pro doplňované vzhledy, by tak v případě standardní instalace měla být: C:\Program Files\ Object Desktop\daný program\Themes (např. u nových ikon programu Icon Packager – C:\ Program Files\Object Desktop\IconPackager\ Themes).

Hugo – síly přírody

S čertíkem Hugem jste se na stránkách PPK již setkali. Tentokrát bude Hugo napravovat škody, které spáchal Don Croco, služebník čarodějnice Scylly. Cédéčko je určeno pro děti od 6 do 12 let.

V úvodní animaci jste uvedeni do děje: čarodějnice Scylla odletěla na sjezd čarodějnic a rozkázala svému pomocníkovi Donu Crocovi, aby uklidil. Ten je však líný, a tak si vezme Scyllinu knihu kouzel. Místo úklidu se mu podaří rozpoutat řadu přírodních katastrof, které ohrožují všechny obyvatele ostrova Kiku.

Název produktu: **Hugo – síly přírody**
Systémové požadavky: Operační systém Windows 95, 98, 2000 nebo Windows NT, procesor Pentium 166 MHz (doporučeno 200 MHz), 32 MB RAM (doporučeno 48 MB RAM), zvuková karta (Direct X kompatibilní), grafická karta (Direct X kompatibilní), 8rychlostní CD-ROM mechanika (doporučena 12rychlostní), 20 MB volného místa na pevném disku).
Orientační cena: 599 Kč (vč. DPH).
Další informace najdete na www.cenega.cz

Naštěstí se k ostrovu blíží vzducholoď s Hugem a jeho přáteli Fernandem, Jeanem-Paulem a profesorem Shellbackem. Přístroje na palubě vzducholodi ukazují příznaky přírodních katastrof. Nezbývá než se pustit do boje o záchranu obyvatel ostrova.

Na hráče čeká šest zajímavých úkolů. Před plněním každého z nich podá profesor Shellback krátkou instruktáž. Součástí této instruktáže je také krátký popis skutečného přírodního úkazu nebo stavu, se kterým se v úloze setkáte. Je zde také vidět, zda k plnění úlohy budete potřebovat myš (to platí ve většině případů), nebo klávesnici.

Hugo se svými kamarády na palubě vzducholodi.

Výchozím bodem je mapa ostrova. Na obrazovce s mapou můžete nastavit jeden ze tří stupňů obtížnosti a také se můžete podívat na skóre nejlepších hráčů. Až se hry nabažíte, můžete ji na této obrazovce také ukončit.

Obrazovku s mapou vyvoláte kliknutím na ikonu mapy v řídicí kabině vzducholodě, kam se vždy po ukončení úkolu dostanete. Při plnění jednotlivých úkolů se na obrazovce objevují diamanty. Čím více jich nasbíráte, tím více budete mít bodů. Musíte však dávat pozor, abyste při honbě za diamanty neukončili hru předčasně vyčerpáním všech životů.

Při popisu úlohy se děti dozvědí i o skutečných přírodních úkazech.

Úlohy, které na vás čekají

Pořadí plnění úloh si můžete zvolit sami. My jsme postupovali v následujícím pořadí. Protože se Donu Crocovi podařilo mimo jiné probudit sopku, bylo třeba zachránit krávy na jejím úbočí. Sopka postupně vyvrhuje lávu, která stéká dolů. Vaším úkolem je kliknutím krávu přesvědčit, aby se tekoucí lávě vyhnula. Při záchraně můžete sledovat průřez sopkou, kde je vidět, kolik lávy sopka ještě ukrývá.

K ostrovu se blíží tornádo. Někteří obyvatelé Kiku se však neukryli příliš dobře. Ty je třeba nalézt a poslat do bezpečí. K odeslání stačí kliknout na viditelnou část obyvatele. Přitom můžete v dolní části obrazovky sledovat, kolik času ještě zbývá tornádu, než dorazí do vesnice.

Několik obyvatel Kiku zasypala v horách lavina. Naštěstí má Hugo radar, který mu ukazuje polohu jednotlivých obyvatel. Záchranná akce se však nelíbí Donu Crocovi; ten pošle vojáky, aby Huga zahnali sněhovými koulemi. Ale Hugo se může bránit: buď hází koule, nebo si zavolá na pomoc letectvo, tedy svého kamaráda Fernanda, který vojáky zažene.

Ostrov ohrožuje také zemětřesení. V chýši náčelníka jsou cenné předměty, které je nutno zachránit. Hugo a Jean-Paul jednotlivé předměty zachraňují. Jen nevědí, který předmět je právě ohrožen nejvíce, a to je úkol pro vás.

Čarování Dona Croca způsobilo poškození přehrady. Jean-Paul sbíječkou vytváří kameny a vaším úkolem je pomocí těchto kamenů opravit poškozená místa přehrady.

Po splnění všech úkolů se zdá, že Hugo a jeho přátelé mají vyhráno, ale není tomu tak. Scylla se vrací, a když zjistí, že ve vzducholodi je Hugo, zavelí k útoku. Hugo se brání dělem, které střílí rajská jablíčka. Avšak Scylla je zdatný protivník a je třeba ji trefit několikrát, než si může posádka vzducholodi vydechnout.

-azi

Chcete si zahrát o dvě cédéčka Hugo – síly přírody a o plyšového Huga? Pak do 14. 2. 2003 pošlete odpovědi na tyto otázky:

1. Kolik postav cestuje ve vzducholodi?
a) 2, b) 3, c) 4.

2. Jak se jmenuje pomocník čarodějnice Scylly?
a) Don Croco, b) Don Krok, c) baron Krok.

3. Kterou municí střílí Hugo po čarodějnici Scylle?
a) švestkami, b) rajskými jablíčky, c) nezralými jablky.

Otázky pošlete na adresu Vogel Publishing s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, a na obálku připište heslo Hugo. Odpovědi můžete posílat také e-mailem na adresu redakce.ppk@vogel.cz. Ceny do soutěže věnovala firma Cenega, která distribuuje tento titul na našem trhu.

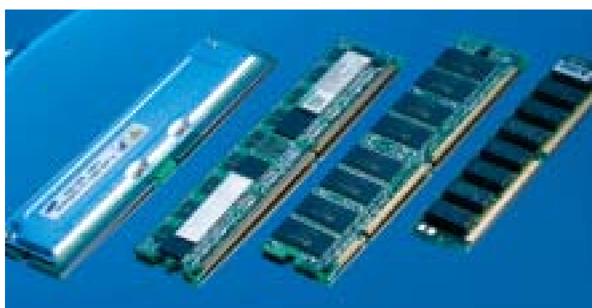
Jak levně a snadno vylepšit PC

Vylepšit počítač lze několika způsoby. Ty jsou různě náročné na finance i na technickou zdatnost uživatele. Nejsnadnějším a nejlevnějším způsobem je rozšíření operační paměti, velice jednoduché je zapojení nového monitoru, vypalovací mechaniky nebo jednotky DVD-ROM.

Poměrně snadno lze také vyměnit grafickou kartu, nainstalovat modem, zvukovou nebo televizní kartu. Pro pokročilejší uživatele připadá v úvahu zvýšení výkonu počítače zakoupením rychlejšího procesoru a uživatelům, kteří se nebojí instalace operačního systému, nebude činit potíže ani výměna pevného disku. Pokud vám všechny tyto činnosti nečiní žádné potíže, možná si troufnete i na kompletní upgrade (vylepšení) počítače, zahrnující i výměnu základní desky. To však je úkol pro velmi schopné domácí počítačové kutily.

K tématům, jak vylepšit počítač, se v příštích vydáních PPK budeme nadále věnovat, dnes se seznámíme s tím nejjednodušším zásahem do počítače, majícím vliv na jeho výkon – tedy s rozšířením operační paměti. Budeme se věnovat rozšíření stolního počítače, nikoli počítače přenosného (notebooku); u něj jsou výměny komponent komplikovanější a je vhodné je přenechat technikům v autorizovaných servisech.

Paměťové moduly používané v osobních počítačích: zleva Rambus, DDR SDRAM, SDRAM a dříve používaný paměťový modul SIMM.

Co je operační paměť?

Operační paměť počítače je paměť typu RAM (viz info), do které se při práci počítače z pevného disku „nahrají“ potřebné programy a data. Pevný disk má sice velkou úložnou kapacitu, ale je příliš pomalý, pokud jde o přísun dat. Proto se informace potřebné pro danou činnost uloží do operační paměti, ke které má hlavní výpočetní jednotka počítače – tedy procesor – velmi rychlý přístup. Velikost operační paměti se udává v megabajtech (zkratka je MB) – obecně platí, že čím více má počítač operační paměti, tím lépe.

Kdy je třeba paměť rozšířit?

Nedostatek operační paměti se projevuje tím, že při práci počítač pro data často „sahá“ na pevný disk – slyšíte, jak se úložné plotny pevného disku roztáčejí a zaznamenáte také zpomalení činnosti počítače. O více paměti si mohou „říct“ programy, které do počítače nově nainstalujete. Bez dostatečně velké paměti takové aplikace ani nespustíte. Větší paměť se příznivě projeví i na stabilitě systému. Nebudete tak často svědky toho, že počítač se v průběhu rozdělané práce zasekne, a pro opětovné uvedení do chodu ho nebudete muset restartovat (znova spustit).

Požadavky na počítač velmi rychle rostou například u počítačových her. Ale stále náročnější jsou i nové verze běžně používaných kancelářských programů. Více paměti budete také potřebovat, pokud se rozhodnete pro nejnovější operační systém Microsoftu – tedy Windows XP. Zatímco operační systém Windows 98 požadoval pouze 16 MB paměti a verze Windows Millennium Edition potřebovala 32 MB paměti, pro provozování operačního systému Windows 2000 Professional je vhodných alespoň 64 MB paměti. Také Windows XP hlásí jako minimum 64 MB a pro jejich chod se doporučuje 128 MB operační paměti. Z dnešního pohledu se jako zcela minimální jeví požadavky na paměť operačního systému Windows 95, který pracoval se 4 MB paměti.

Rozšíření paměti počítače je levné

Ceny pamětí od doby uvedení Windows 95 prudce klesly – tehdy 1 MB paměti stál 1000 Kč i více. Dnes pořídíte 128 MB paměti za cenu pod 800 Kč s DPH. A tak rozšíření paměti počítače dnes skutečně není finančně nijak náročné a neexistuje vážný důvod, abyste kvůli nedostatečné velikosti paměti museli trpět pomalý chod některých aplikací nebo – obzvláště pokud spouštíte více programů najednou – museli často restartovat počítač a přitom riskovat, že přijdete o rozdělanou práci. Za současný standard lze považovat 256 MB paměti, pro běžnou práci však vystačíte se 128 MB a pro provozování kancelářských aplikací a pro prohlížení internetu pohodlně vystačíte i s méně než 64 MB paměti.

Co je pro rozšíření paměti třeba?

Operační paměť je umístěna na paměťových modulech, které se vsazují do paměťových slotů na základní desce. Proto nejprve musíte odmontovat kryt počítače – před sejmutím krytu odpojte od počítače napájecí kabel. Vsazení paměťových modulů do paměťových slotů je velmi snadné – díky výřezům na paměťových modulech je lze do slotů vložit pouze jedním způsobem; nestane se tedy, že byste paměť vložili do počítače obráceně. Zamáčknutí paměťového modulu do příslušného slotu provedete snadno rukou.

RAM – Random Access Memory – paměť s libovolným přístupem. Tato paměť umožňuje provádět čtení i zápis; do paměti RAM lze tedy data ukládat, a je proto vhodná jako operační paměť, do které lze načíst data (například program z pevného disku). Na rozdíl od paměti ROM je obsah paměti RAM při odpojení napájení ztracen.

Jaké jsou paměťové moduly

U starých, ale ještě stále používaných počítačů (tedy u počítačů třídy 486 a u prvních pentií) se používaly paměti typu SIMM (Single Inline Memory Module, jednoduchý řadový paměťový modul). Při použití s procesory Pentium bylo nutné paměťové moduly SIMM používat vždy v párech. Tyto paměťové moduly jsou dnes dražší než modernější moduly DIMM a jejich kapacita je až 64 MB.

V současné době se používají paměťové moduly DIMM (Dual Inline Memory Module, dvojitý řadový paměťový modul), které s procesorem komunikují podstatně rychleji, mají větší kapacitu a navíc jsou levnější. Běžně jsou v prodeji 512MB paměťové moduly DIMM a na rozdíl od modulů typu SIMM se nemusejí používat v párech.

Paměť typu DDR SDRAM má jeden výřez. Podle tohoto výřezu vložíte paměťový modul do paměťového slotu na základní desce.

Který typ paměti?

Různé počítače používají různé typy paměťových modulů. Abyste pro svůj počítač koupili tu pravou paměť, musíte vědět, který paměťový modul do počítače pasuje. Pokud vlastníte starší počítač, který má na základní desce paměťové sloty SIMM, musíte pro rozšíření paměti vložit do volných slotů pouze paměťové moduly SIMM. Modul SIMM je kratší a má menší počet kontaktů (konkrétně 72) než paměťový modul DIMM.

Rozdíly jsou i mezi dnes nejpoužívanějšími moduly DIMM. Pomalejší typ SDRAM (má 168 kontaktů) nelze zaměnit s novějšími moduly DDR SDRAM (ty mají 184 kontaktů) – rozdíl poznáte na první pohled velmi jednoduše: paměťový modul SDRAM má mezi kontakty pro zasazení do paměťového slotu dva malé výřezy, moduly DDR SDRAM mají výřez jeden.

Rozdíly mezi paměťmi SDRAM a DDR SDRAM jsou i v rychlosti těchto pamětí, která se udává v megahertzech (zkratka MHz). Čím je rychlost paměti větší, tím lépe, protože může s ostatními komponentami počítače rychleji komunikovat. První paměti typu SDRAM byly 66MHz, dnes jsou v prodeji 100MHz a 133MHz verze těchto pamětí. Paměti typu DDR SDRAM se prodávají v 266MHz, 333MHz a 400MHz verzích. Majitelé počítačů s procesory Pentium 4 a Celeron mohou mít ve svých pécéčkách paměť RDRAM (Rambus DRAM). Tento typ pamětí je ještě rychlejší než paměť DDR SDRAM (v prodeji jsou 800MHz paměťové moduly RDRAM), je však také nejdražší.

Na závěr dva tipy pro nákup

Pokud si nejste jisti, která paměť do vašeho počítače patří, bude nejjednodušší, jestliže paměťový modul, který máte v počítači, vyjmete a vezmete ho do obchodu s počítačovým zbožím. V obchodě pak zakoupíte stejný typ paměti – stačí si jen vybrat, o kolik megabajtů paměť svého počítače rozšíříte.

Zajímavé je, že pokud je ve vašem počítači použita např. 100MHz paměť SDRAM, je i z cenového hlediska výhodnější přikoupit paměť SDRAM 133 MHz. Pokud na jedné základní desce použijete paměti SDRAM 100 MHz a zároveň SDRAM 133 MHz, bude 133MHz paměťový modul pracovat na frekvenci 100 MHz. U pamětí typu DDR SDRAM však volte paměť, která je ve vašem počítači použita – rychlejší paměti jsou v tomto případě logicky dražší. **–mse**

Orientační ceny pamětí

Typ paměti	Velikost paměti	Cena (včetně DPH)
SIMM	32 MB	700 Kč
	64 MB	960 Kč
SDRAM 100 MHz	64 MB	900 Kč
	128 MB	1740 Kč
SDRAM 133 MHz	64 MB	570 Kč
	128 MB	770 Kč
	256 MB	1430 Kč
DDR SDRAM 266 MHz	128 MB	1100 Kč
	256 MB	1910 Kč
DDR SDRAM 333 MHz	256 MB	2100 Kč
	512 MB	4060 Kč
DDR SDRAM 400 MHz	256 MB	3150 Kč
	512 MB	5700 Kč
RDRAM 800 MHz	128 MB	1780 Kč
	256 MB	3670 Kč
	512 MB	9950 Kč

Vědomosti v hrsti

Ceny tentokrát věnovala společnost LANGMaster International. Vyhrát můžete komplet devatenácti výukových CD-ROM Vědomosti v hrsti, komplet patnácti CD-ROM s výukou angličtiny Millenium Line nebo komplet pěti CD-ROM s kurzem němčiny Tangram, doplněným o německý studijní slovník.

Společnost LANGMaster International od svého založení vyvíjí a dodává multimediální vzdělávací systémy LANGMaster pro

výuku jazyků na osobních počítačích. Nyní je nejvýznamnějším vydavatelem vzdělávacích multimediálních produktů v České republice a patří mezi přední světové společnosti zabývající se multimediální výukou jazyků. V současné době jsou produkty dostupné v 25 jazykových verzích ve více než 70 zemích světa. V loňském roce překročil prodej dva miliony prodaných titulů v mezinárodním měřítku.

Informace a objednávky:
LANGMaster International, s. r. o.
Branická 107
147 00 Praha 4
tel.: 244 460 807
fax: 244 463 411
e-mail: info@langmaster.cz
www.langmaster.cz

Dnešní otázka:
Jak se jmenuje nový vzdělávací projekt společnosti LANGMaster, který získal na Invexu 2002 cenu Best of Invex?
a) Cesta ke vzdělání;
b) Brána vědění otevřená;
c) Učit se, učit se, učit se;
d) Scholasticus.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 17. 2. 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **LANGMASTER** na adresu Vogel Burda Communications, odd. marketingu, P. O. Box 77, 186 21 Praha 8, nebo elektronickou poštou na adresu: **krizovka02.ppk@vogel.cz**.

Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Ze správných odpovědí vylosujeme výherce, jejichž jména zveřejníme v **PPK č. 5/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou **SMS zprávy** na číslo 728 367 037.

Adresu, text tajenky a odpověď na otázku oddělte prosím hvězdičkou.

Příklad: JAN NOVAK VINOHRADSKA52 15000 PRAHA5*TEXT TAJENKY*ODPOVED NA OTAZKU

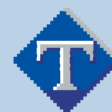
POMŮCKY: ATAR, HŮ, NAO, OAK, THE, VU · BEDUÍNSKÝ KABÁT · FÁZE MĚSÍCE · 3. DÍL TAJENKY · CHEM. ZN. TELLURU · ŠPANĚL. "ZLATO" · PODNĚT · ORG. ZAHRANIČNÍHO OBCHODU (ZKRATKA) · TELEVIZNÍ DĚTSKÁ POSTAVA · NOVĚ OSETÉ POLE · MUŽSKÉ JMÉNO · OSOBNÍ ZÁJMENO · ANGLICKY ZÁPOR · UMĚLECKÉ DVOJICE
TĚLOVĚDEC · CITOSL. OHRAZENÍ · DŘ. JEDN. SÍLY · SPZ TRENČÍNA
KRÁTKÁ ŽENSKÁ VESTA · 4. DÍL TAJENKY · DRUH SOPEČNÉ LÁTKY
KLEKÁNÍ · ČESKÝ NAKLADATEL · ANGLICKÝ URČITÝ ČLEN · JSOUCNOST · JUDSKÝ KRÁL
BRIDŽOVÝ VÝRAZ · ZKRATKA VTEŘINY · NÁSILNĚ ZAVEDENÁ JEDNOTA · OSTROVAN · PŘÍZVISKO HAROLDA LLOYDA · SÚDÁNSKÉ SÍDLO · TELEVIZNÍ ZKRATKA · 2. DÍL TAJENKY · REVANŠOVAT SE · ČÍNSKÝ BICÍ LID. MĚDĚNÝ NÁSTROJ
MĚNIT BYDLIŠTĚ · SOUČÁST FIALKOVÉ SILICE
HRUBŠÍ VLNĚNÁ LÁTKA · ŠVAGR (ZASTAR.) · 60 KUSŮ
A SICE · NEŘEST
ŠÁLENÍ · ZKRATKA FIRMY · STAROŘÍM. MINCE (PLURÁL)
ASIJSKÉ Ž. JMÉNO · TUZEX. POUKÁZKA · JMÉNO PROZAIKA PAVLA
DIVADELNÍ VOLÁNÍ · ZVÝŠENÝ TÓN "F"
ČESKÝ PRÁVNÍK · UKRÁST · VADA · ZAKLADATEL BULHARSKÉ DYNASTIE · ZNAČKA CIZÍCH OS. AUTOMOBILŮ · 0,01 HA · PTÁK Z ŘÁDU KUKAČEK · PYSKY · PROJEV NESOUHLASU
HEREČKA PRO DÍVČÍ ROLE · ANGLICKY "DUB" · KÓD VANUATU · SUCHÝ PŘÍSTAV · ANGLICKY "OŘECH" · ALBÁNSKÝ PAŠA
DOUŠKA V DOPISE · NÁZEV ŘÍM. PADESÁTKY · OPĚT · ZÁPOR · KRÁM · ITALSKÝ SOUHLAS
1. DÍL TAJENKY · KOTRMELEC
SOKOLSKÁ SLAVNOST · AFRICKÝ VELETOK · OKOVATI

LANGMaster® International

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 23/2002** zní: Multimediální CD-ROM Popletený kouzelník obsahuje 13 písniček (odpověď b)). Tajenka křížovky z **PPK č. 23/2002** zní: Popleteného kouzelníka spustíte na PC i Mac. CD-ROM Popletený kouzelník od společnosti Taktik obdrží tito výherci: Josef Ureš z Hranic, Ing. Přibyslav Jonszta z Havířova, Jiří Šindelář z Deštné, Kamila Černá z Děčína, Libor Hanzal ze Znojma, Jiří Sloup z Plzně, Tomáš Vychodil z Olomouce, Filip Doskočil z Břeclavi, Miloslav Mrázek z Nové Bystřice, Pavel Švec z Prahy 10, Pavla Petřeková ze Zubří, Robert Šimek z Prachatic, Svatava Závladská z Děčína, Petr Bureš z Prahy 8.

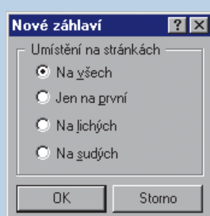
Záhlaví a zápatí v dokumentu 602Text

Záhlaví a zápatí jsou objekty, které se opakují na každé stránce dokumentu. Záhlaví se opakuje nad textem a zápatí pod ním. Záhlaví může obsahovat například název kapitoly a v zápatí může být číslování stránek. Samozřejmě tam může být i cokoliv jiného. Dokumenty v procesoru 602Text umožňují specifikovat oba typy objektů a jejich obsah upřesnit v rámci jednotlivých kapitol.

Záhlaví a zápatí dokumentu

Jak záhlaví či zápatí vložit? V nabídce **Formát** spusťte příkaz **Kapitola**. V podnabídce si můžete vybrat buď příkaz **Záhlaví,** nebo příkaz **Zápatí**. Jejich spuštěním se otevře pomocné dialogové okno, umožňující vybrat, jakým způsobem se má záhlaví či zápatí opakovat.

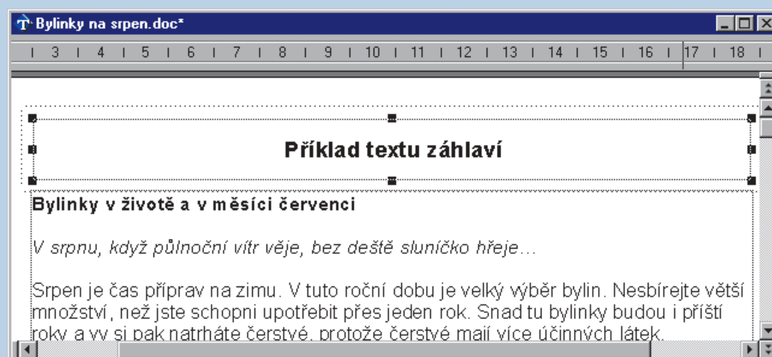
Volba způsobu opakování záhlaví.

Záhlaví nebo zápatí může být umístěno:

- Na každé stránce kapitoly.
- Pouze na první stránce kapitoly (v praxi je tam spíše prázdné záhlaví, je-li název kapitoly přímo uveden – to je novinka).
- Jen na lichých stránkách – odlišné záhlaví (zápatí) na stránce vlevo a vpravo.
- Jen na sudých stránkách (jako v předchozím případě).

Kombinací uvedených možností může být tento případ: první stránka kapitoly je bez záhlaví, na sudých stránkách je vypsán název knihy a na lichých název kapitoly. Nově přibyla možnost samostatného nastavení pro první stránku kapitoly.

A jak záhlaví či zápatí vložit? Výběrem jednoho ze způsobů a potvrzením volby se na stránku dokumentu vloží textový objekt, připravený k zápisu obsahu záhlaví (zápatí). Objekt je ve vložené poloze uzamčen a má opakovací charakter v rámci kapitoly. Můžete sem nejen zapsat libovolný text, ale také formátovat obsah stejně jako jiný text či odstavec (lze tedy měnit písmo a jeho zarovnání, objekt orámovat, podložit barvou apod.).

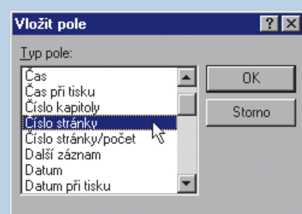

Záhlaví je v dokumentu vloženo jako textový rámec umístěný nad horním okrajem textu.

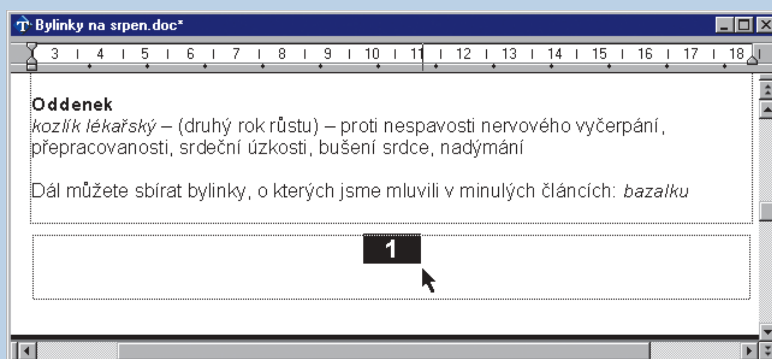
Číslování stránek

Pravidelně se opakující součástí stránek dokumentů by mělo být číslování stránek. Požadavek na opakování předurčuje číslování k tomu, aby se stalo součástí záhlaví nebo zápatí. Stránky se očíslují automaticky, pokud vložíte do zápatí nebo záhlaví pole **Číslo stránky**. To vložíte v dialogovém okně příkazu **Pole**, spuštěného z nabídky **Vložit**. Podobně můžete vložit obdobné pole pro číslování kapitol (**Číslo kapitoly**).

*Připomeňme si, že zobrazení identifikátorů polí a náhled na jejich skutečný obsah lze přepínat příkazem **Obsah polí** z nabídky **Zobrazit**.*

Vložení pole Číslo stránky.

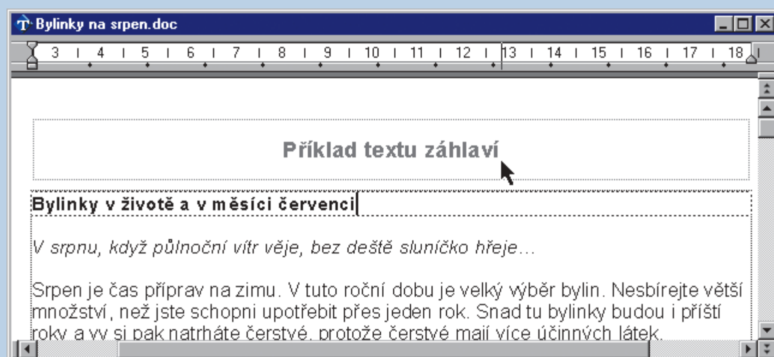

Číslo stránky v zápatí stránky.

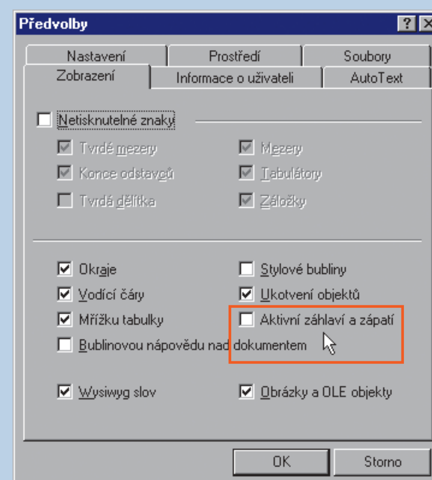
Jak zabránit editaci záhlaví a zápatí

Rámce se záhlavími a zápatími lze uzamknout proti nechtěné či neautorizované editaci. Tato vlastnost je novinkou a vyžádáte ji v konfiguračním dialogovém okně na kartě **Zobrazení** (z nabídky **Pomůcky** prostřednictvím příkazu **Předvolby**).

Pokud chcete možnost editace záhlaví a zápatí zrušit, zrušte zaškrtnutí čtverce **Aktivní záhlaví a zápatí**.

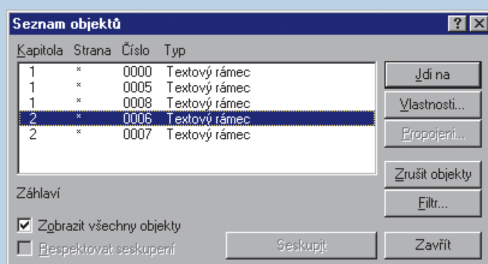
Rámce se záhlavími a zápatími budou nadále zašedlé a nepřístupné pro úpravy – dokud neobnovíte zaškrtnutí výše zmíněného čtverce.

Nastavení požadavku na needitovatelné záhlaví a zápatí.

Přehled objektů záhlaví a zápatí

Objekty nesoucí záhlaví a zápatí jednotlivých kapitol jsou, jako všechny jiné objekty, podchyceny v seznamu objektů v dialogovém okně příkazu **Seznam objektů** (v nabídce **Úpravy**).

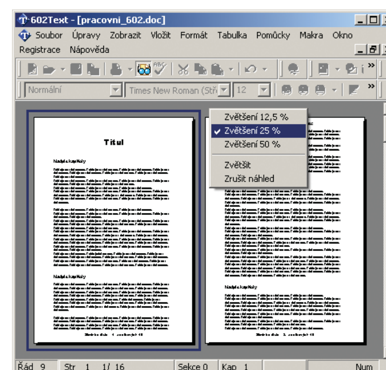
Příklad objektů záhlaví a zápatí dokumentu o dvou kapitolách. V první kapitole jsou tři záhlaví – na první stránce a na stránkách sudých a lichých. Ve druhé kapitole jsou záhlaví odlišná na sudých a na lichých stránkách.

Náhled

i

Chcete-li si prohlédnout, jak budou stránky dokumentu se záhlavími a se zápatími vypadat na papíře, podívejte se na náhled. Náhled dokumentu se zobrazí buď příkazem **Náhled** z nabídky **Soubor**, nebo kliknutím na tlačítko **Náhled** na standardním panelu nástrojů.

Kliknete-li na náhled prvým tlačítkem myši, můžete prostřednictvím příkazů z místní nabídky změnit měřítko zobrazení náhledu. Příkazem **Zavřít náhled** režim náhledu opustíte a vrátíte se k úpravám dokumentu. Režim náhledu opustíte také opětovným vydáním příkazu **Náhled** z nabídky **Soubor**, resp. kliknutím na tlačítko **Náhled** na standardním panelu nástrojů.

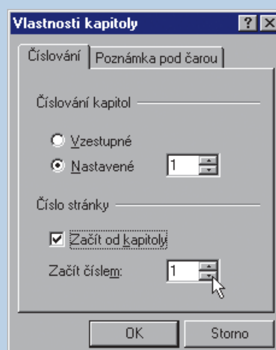

Způsob číslování stránek

Neurčíte-li jinak, budou se stránky číslovat logickým způsobem – od jedničky, průběžně a vzestupně v celém dokumentu. Máte-li však dokument rozčleněn do kapitol, můžete stránky každé kapitoly číslovat samostatně.

V nabídce **Formát** spusťte příkaz **Kapitola** a v podnabídce pak příkaz **Vlastnosti**. V dialogovém okně **Vlastnosti kapitoly** zvolte kartu **Číslování**. Na kartě jsou dvě sekce: horní (**Číslování kapitol**) se týká číslování kapitol, dolní (**Číslo stránky**) se týká číslování stránek.

Kapitoly se číslují obvykle vzestupně, počínaje číslem 1. Budete-li chtít pro aktuální kapitolu (to je ta, ve které je právě umístěn textový kurzor) zvolit číslo jiné, přestavte přepínač z polohy **Vzestupné** do polohy **Nastavené** a do pole vpravo napište požadované číslo. Číslování následujících kapitol se posune tak, aby korespondovalo s vaším nastavením (pokud jim čísla nepřidělíte sami).

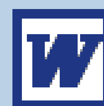

Číslování kapitol a stránek.

Také stránky se standardně v celém dokumentu číslují průběžně a vzestupně, počínaje stranou číslo jedna. Pokud budete chtít stránky v každé kapitole číslovat samostatně, zaškrtněte čtverec **Začít od kapitoly** a do pole **Začít číslem** zapište číslo, které má mít první stránka kapitoly.

Jiří Lapáček

Jak pracovat s formuláři ve Wordu?

Jednou z opomíjených, ale užitečných funkcí textového editoru jsou formuláře. Proč? Nejenom urychlí, ale především usnadní vyplňování opakujících se informací.

Nemusíte totiž pomocí formulářů tvořit jen různé dotazníky, ale můžete je použít všude tam, kde potřebujete doplňovat informace (objednávky, faktury, smlouvy, dodací listy, ...).

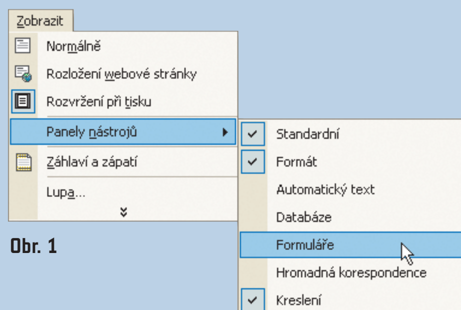
Vzhled formuláře lze navrhnout tak, aby se mohl vyplňovat nejenom po vytištění, ale i přímo v textovém editoru na počítači. Data z takového formuláře lze pak uchovat a analyzovat například v tabulce Excelu nebo v databázi Accessu.

Mezi velké výhody formulářů vyplněných přímo ve Wordu patří také možnost ověřit si psané (vstupní) informace či výpočet (aktualizace) jiných políček na základě již vyplněných údajů (ceny v objednávce, faktura, ...).

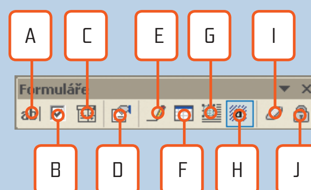
Jak s tvorbou formuláře začít?

Nejprve si zkuste rozmyslet, které položky chcete ve svém formuláři mít. Poté si rozvrhněte, kde na stránce mají být jednotlivé události umístěny. Pro vhodné umístění jednotlivých prvků formuláře vyzkoušejte využít tabulku bez ohraničení. Jinak lze použít i textová pole a rámy.

Pro snadné vkládání informací slouží pole, které snadno vložíte pomocí panelu nástrojů Formuláře (pro jeho zobrazení klikněte v nabídce **Zobrazit** na příkaz **Panely nástrojů** a dále na položku **Formuláře**) – obr. 1 a 2.

Obr. 1

Obr. 2

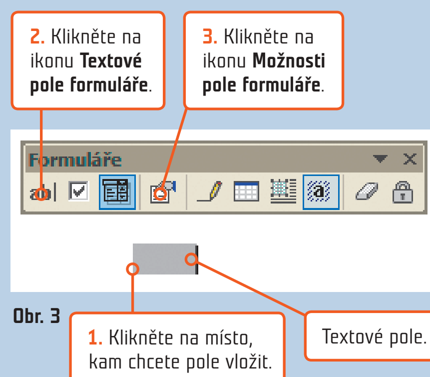
A	Textové pole formuláře.	F	Vložit tabulku.
B	Zaškrtávací políčko formuláře.	G	Vložit rám.
C	Rozevírací pole formuláře.	H	Stínování formuláře.
D	Možnosti pole formuláře.	I	Obnovit pole formuláře.
E	Navrhnout tabulku.	J	Ochrana formuláře.

Jak vložit textové pole formuláře?

Na zobrazeném panelu nástrojů *Formuláře* klikněte na ikonu **Textové pole formuláře**. Na aktuální místo kurzoru se vloží pole, které slouží pro zápis libovolného textu, čísel či data. Vše závisí na tom, které vlastnosti pro pole nastavíte. Po kliknutí na ikonu **Možnosti pole formuláře** se zobrazí dialogové okno **Možnosti textového pole** (obr. 3).

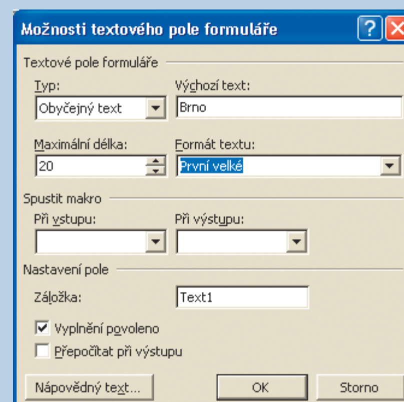
Zde nastavíte, jaký typ textu lze do vytvořeného pole vkládat (obyčejný text, číslo, datum, aktuální datum, aktuální čas nebo výpočet) – obr. 4. Počet vložených znaků můžete ovlivnit nastavením maximální délky, jeho formát zase nastavením v políčku *Formát textu* (nabídka formátování závisí na tom, zda se jedná o pole textové, číselné, či datové).

Pokud víte, že se v uvedeném poli bude často vyskytovat určitý text, napište ho do políčka *Výchozí text*. Potom se tento text bude při vyplňování formuláře nabízet. Jestliže má být později v určité situaci obsah jiný, jednoduše ho přepíšete.

Obr. 3

Při vytváření složitějších formulářů lze využít i makra, která se mohou při vstupu do pole nebo při výstupu z něj automaticky spustit (makra musíte mít pro daný dokument či pro danou šablonu připravena pře-

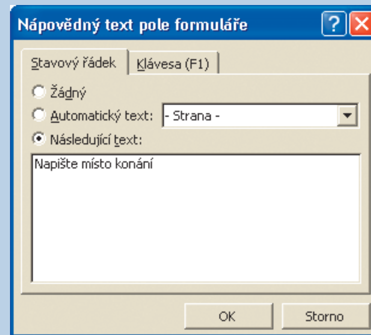

Obr. 4

dem; teprve potom se v nabídce políček objeví položka Spustit makro).

Pokud formulář připravujete ještě pro své spolupracovníky, můžete k poli připojit i nápovědu, která vysvětlí, jakým způsobem se má políčko vyplnit. Jednodušší nápověda se může zobrazovat při vstupu na pole přímo na stavovém řádku, podrobnější nápovědu lze připravit tak, že se může vyvolat stiskem klávesy F1.

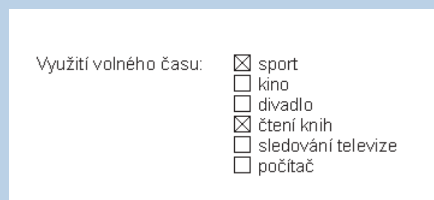
Kde lze nápovědu vytvořit? Klikněte v dialogovém okně **Možnosti textového pole formuláře** na tlačítko **Nápovědný text**. Zobrazí se dialogové okno, ve kterém jednotlivé nápovědy můžete připravit (obr. 5). Pokud se nacházíte na kartě *Stavový řádek*, napsaná nápověda se bude automaticky zobrazovat na stavovém řádku. Kliknete-li na záložku karty **Klávesa (F1)**, můžete nadefinovat podrobnější nápovědu, kterou lze vyvolat stiskem klávesy F1.

Obr. 5

Jak vložit zaškrtávací políčko formuláře?

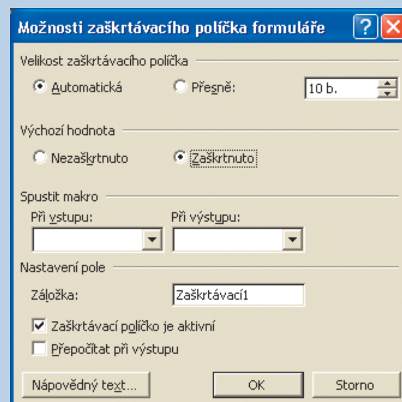
Klikněte na panelu nástrojů *Formuláře* na ikonu **Zaškrtávací políčko formuláře** a na místo aktuální polohy kurzoru se vloží malý čtvereček; vedle něj napište odpovídající text.

Obr. 6

Opakovaným klikáním vložíte takových položek víc a tím vytvoříte skupinu položek; v ní lze zaškrtnutím označit ty možnosti, které odpovídají skutečnosti (obr. 6).

Jestliže poté kliknete na ikonu Možnosti pole formuláře, otevře se dialogové okno **Možnosti zaškrtávacího políčka formuláře**, ve kterém nastavíte některé jeho výchozí vlastnosti: například velikost zaškrtávacího políčka, výchozí pozici (zaškrtnuto, nezaškrtnuto), nápovědný text či možnost spuštění již vytvořeného makra (obr. 7).

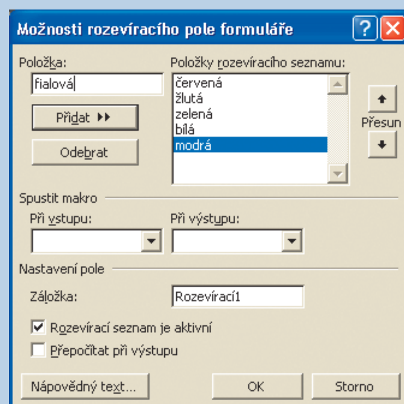

Obr. 7

Jak vložit rozevírací pole formuláře?

Pokud kliknete na ikonu **Rozevírací pole formuláře**, vloží se sice pole na místo kurzoru, ale bude prázdné. Jednotlivé položky pro rozbalovací seznam musíte doplnit v dialogovém okně **Možnosti rozevíracího pole formuláře**, které se zobrazí kliknutím na ikonu **Možnosti pole formuláře** (obr. 8).

Do políčka **Položka** napište text, který se má v rozbalovacím seznamu objevovat. Poté klikněte na tlačítko **Přidat**. Tím se napsaná

Obr. 8

položka přesune do části *Položky rozevíracího seznamu*. Opakovaně pak do seznamu vložíte tolik položek, kolik potřebujete.

Šipkami, které se nachází vpravo u textu *Přesun*, lze změnit pořadí položek v již hotovém seznamu.

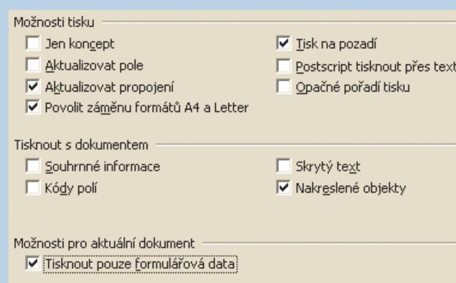
Jestliže naopak chcete ze seznamu některou položku odstranit, označte ji a klikněte na tlačítko **Odebrat**.

Podobně jako u ostatních formulářových polí i zde lze vytvořit nápovědu či možnost spuštění již vytvořeného makra.

Jak je to s tiskem formuláře?

Formulář si můžete buď vytisknout jako běžný dokument se všemi texty i vyplněnými údaji, nebo můžete tisknout pouze vyplněná formulářová data. Druhá možnost vám vlastně umožňuje tisk na již předtištěný formulář. Určitě jste již přišli do styku s vyplňováním různých smluv, osobních listů, daňových přiznání apod.

Chcete-li tisknout pouze data, klikněte v nabídce **Nástroje** na položku **Možnosti**. Poté přejděte na kartu **Tisk** a zde zaškrtněte **políčko Tisknout pouze formulářová data** (obr. 9).

Obr. 9

> **!**
> Před konečným uložením ještě upravte formátování, případně zobrazení stínování polí formuláře. Nemusíte mít strach, stínování se netiskne, pouze je vidět na obrazovce, a tak může pomoci, pokud jde o rychlejší vyplnění jednotlivých polí.
> Používáte-li ve formuláři makra, je třeba je uložit do šablony formuláře. Pokud byste je omylem uložili do normální šablony, pak by ostatní uživatelé dostali sice šablonu, ale bez maker, která například zpracovávají nebo vyhodnotí některé údaje.

Jak formulář uložit pro vyplňování?

Nejlépe je již vytvořený formulář uložit jako šablonu. Proto v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Uložit jako** a ze seznamu *Typ souboru* vyberte volbu **Šablona dokumentu**. Zadejte název a vyberte si složku, do které má být šablona formuláře uložena.

Marie Franců

Zálohování

Soubory, které vytváří WinZip, se nazývají archivy. V případě WinZipu má archivní soubor příponu ZIP.

V případě, že používáte neregistrovanou verzi programu, objeví se dialogové okno s upozorněním. V tomto okně klikněte na tlačítko **I Agree** (česky to znamená *Souhlasím*). Další okno se nazývá *WinZip Tip of the Day* a zavřete je kliknutím na tlačítko **Close** (*Zavřít*).

Do redakce přišel dotaz na to, jak je možné zálohovat odkazy v položce Oblíbené, adresy v Outlooku a další cenná data. Tento článek se věnuje základům práce s archivačním programem WinZip a v dalším čísle PPK vám ukážeme, kde najdete na počítači různá cenná data.

Zálohováním dat vytváříte jejich kopii, kterou obvykle ukládáte mimo pevný disk počítače. Pro zálohování domácího počítače se nejčastěji využívají cédéčka. Malé objemy dat je možné ukládat také na diskety. V souvislosti s disketami je třeba uvést malé varování: o data na disketách můžete (ve srovnání s cédéčkem nebo pevným diskem jiného počítače) relativně snadno přijít. Proto doporučujeme u důležitých dat vytvářet vždy dvě stejné záložní diskety.

Druhou otázkou je objem zálohovaných dat. Pro snížení objemu můžete použít některý z archivačních programů (WinZIP najdete téměř na každém cédéčku přiloženém k PPK).

WinZip je archivační program a patří mezi sharewarové programy. Krátce si ukážeme, jak pomocí tohoto programu vytvoříte archiv (tedy soubor obsahující zálohovaná data) a jak data z archivu obnovíte.

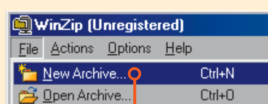
Vytvoření archivu

Vytváříte-li nový archiv, nejprve zadejte složku, ve které má být archiv vytvořen, a pak zadejte jeho název. Dalším krokem je výběr složek a souborů, které chcete do archivu uložit.

Druhou možností je přidat další soubory či složky do archivu již existujícího.

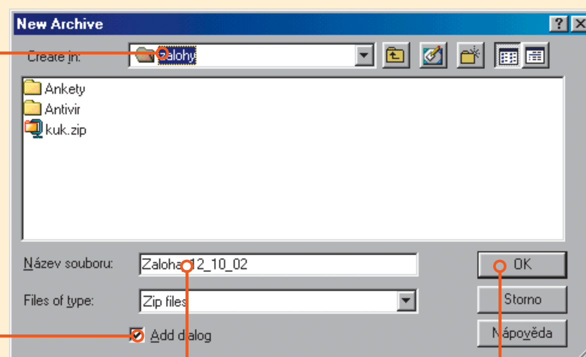
Pro vytvoření nového archivu vyberte z nabídky **File** příkaz **New Archive** (obr. 1). Na obrazovce se objeví dialogové okno; v něm zvolte složku, do které chcete archiv umístit, a zapište jeho název (obr. 2).

V dialogovém okně je položka **Add dialog**. Je-li tato položka označena, objeví se po uzavření tohoto okna automaticky okno, pomocí kterého přidáváte soubory a složky do archivu.

Obr. 1

1. Z nabídky **File** vyberte příkaz **New Archive**.

Obr. 2

2. Vyberte složku.

3. Zapište název archivu.

4. Podle potřeby se ujistěte, zda je označena položka **Add dialog**.

5. Klikněte na tlačítko **OK**.

Přidávání položek do archivu

Přidávání položek do archivu provádíte pomocí dialogového okna *Add*. Je-li třeba, můžete toto okno vyvolat tak, že z nabídky **Actions** vyberete příkaz **Add** (obr. 3).

V dialogovém okně *Add* (obr. 4) nejprve zobrazte obsah složky, jejíž obsah chcete zálohovat. Nyní si vyberte jedu z akcí:

Chcete-li **přidat do archivu všechny soubory v zobrazené složce**, ujistěte se, že v editačním poli *Název souboru* je hodnota ***.*** a že položka **Include subfolders** (*Zahrnout podložky*) není označena, a klikněte na tlačítko **Add with wildcars**.

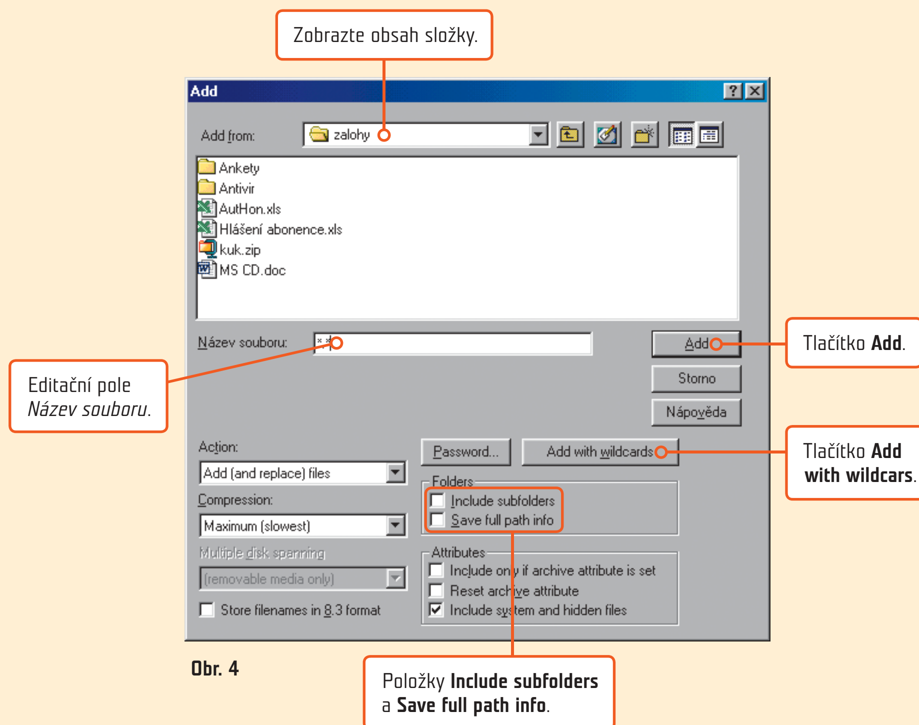
Chcete-li **přidat do archivu všechny soubory včetně podložek**, ujistěte se, že v editačním poli *Název souboru* je hodnota ***.*** a že položka **Include subfolders** je označena, a klikněte na tlačítko **Add with wildcars**.

Obr. 3

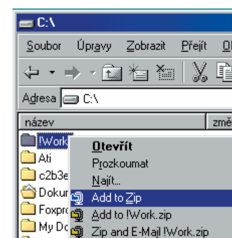
Chcete-li **přidat do archivu soubory dle vlastního výběru**, označte soubory, které chcete přidat do archivu, a klikněte na tlačítko **Add**. Během označování se názvy označených souborů zobrazují v editačním poli pod seznamem.

Chcete-li přidat data do archivu již existujícího, tento archiv otevřete (obr. 5), poté otevřete okno *Add* a přidejte další soubory či složky.

Obr. 4

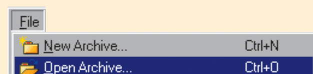
Do archivu můžete obsah složky nebo soubor přidat také touto cestou: Označte soubory a složky, které chcete do archivu přidat, a na některou z označených položek klikněte pravým tlačítkem myši. Z nabídky pak vyberte příkaz **Add to Zip**. Tím vyvoláte dialogové okno pro zadání názvu archivu.

Po kliknutí pravým tlačítkem myši se objeví nabídka, ze které můžete také vytvořit archiv.

Obnova souboru z archivu

Nejprve otevřete archiv, ve kterém jsou požadované soubory uloženy (obr. 5). Archiv otevřete tak, že z nabídky **File** vyberete příkaz **Open Archive**. Na obrazovce se objeví dialogové. okno *Extract* a v něm zvolte požadovaný archiv. V okně WinZipu se zobrazí obsah archivu.

Obr. 5

Pro obnovení souborů z archivu slouží dialogové okno Extract (obr. 6). V tomto okně je třeba učinit dva kroky: Prvním krokem je určit složku, ve které budou soubory obnoveny. WinZip nabízí cestu do složky C:\Windows\Temp. Cílovou složku můžete vyhledat ve stromu složek. Složku, kterou jste vybrali, WinZip průběžně zapisuje do editačního pole.

Druhým krokem je určit, jaký typ souborů chcete obnovit. Můžete si vybrat jednu ze tří možností: **Selected files** (*Vybrané soubory*), **All files** (*Všechny soubory*) a **Files** (*Soubory*).

Chcete-li **obnovit všechny soubory z archivu**, otevřete dialogové okno *Extract*. Vyberte cílovou složku, označte položku **All files** a klikněte na tlačítko **Extract**.

Chcete-li **obnovit soubory podle vlastního výběru**, označte tyto soubory pomocí myši. Poté otevřete dialogové okno *Extract*. Vyberte cílovou složku, označte položku **Selected files** a klikněte na tlačítko **Extract**.

Druhá možnost, jak **obnovit soubory podle vlastního výběru**, je následující: Otevřete dialogové okno *Extract*. Vyberte cílovou složku a označte položku **Files**. Do editačního pole zapište označení souborů, které chcete obnovit (např. *.DOC), a klikněte na tlačítko **Extract**.

-mzi

Pro označování souborů myší platí tato pravidla:

Chcete-li označit jediný soubor, klikněte na jeho název.

Chcete-li označit soubory, jejichž názvy jsou v seznamu v souvislé řadě, klikněte na název prvního z nich. Poté stiskněte klávesu **Shift**, klikněte na název posledního souboru a klávesu **Shift** uvolněte.

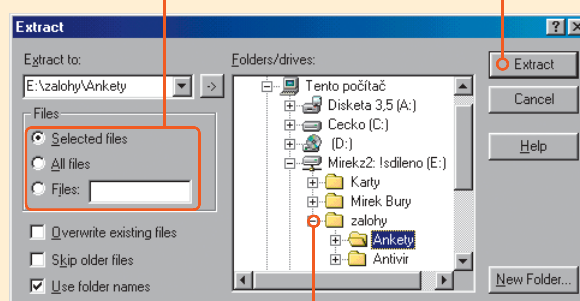
Chcete-li označit soubory, jejichž názvy jsou v seznamu umístěny náhodně, klikněte na název jednoho z nich. Poté stiskněte klávesu **Ctrl** a klikejte postupně na názvy ostatních souborů. Po kliknutí na název posledního souboru klávesu **Ctrl** uvolněte.

Označování položek v seznamu

Chcete-li označit jednu položku (tedy soubor nebo složku), stačí na ni kliknout levým tlačítkem myši. Chcete-li označit více náhodně umístěných položek, klikněte na jednu z nich levým tlačítkem myši. Poté stiskněte a podržte stisknutou klávesu **Ctrl** a klikejte na názvy dalších položek, které chcete označit. Po označení všech požadovaných položek klávesu **Ctrl** uvolněte.

Chcete-li označit položky, které jdou v seznamu za sebou, klikněte levým tlačítkem na první z těchto položek. Stiskněte a podržte stisknutou klávesu **Shift** a klikněte na poslední z požadovaných položek. Poté klávesu **Shift** uvolněte.

Chcete-li zrušit označení u všech označených souborů, uvolněte všechny klávesy a pak klikněte na libovolný soubor nebo složku v seznamu.

Obr. 6

Windows trochu jinak

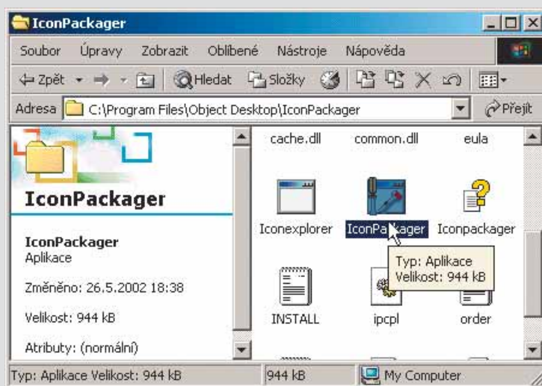
Na našem redakčním CD najdete program IconPackager. Tento program jsme připravili pro ty, kdo chtějí svoje prostředí ve Windows trochu odlišit a vytvořit jeho vlastní vzhled.

Pomocí tohoto prográmku totiž lze jednoduchým způsobem změnit ikony všech zástupců ve Windows. Tento program je tzv. shareware a můžete s ním volně pracovat po dobu třiceti dní.

Podívejme se krok za krokem, jak s programem pracovat.

Instalace

Program najdete na PPK CD 2/03 v rubrice **Programy/Windows**. Klikněte na odkaz **Instalovat**. Poté, co se program instaluje, se otevře složka **Object Desktop**. Zde klikněte na ikonu zástupce IconPackager. Tím se otevře okno programu. Pro snadnější přístup si můžete ikonu zástupce programu umístit na plochu. V okně se složkou **Object Desktop** na ni klikněte pravým tlačítkem myši, tlačítko držte stisknuté a ikonu přetáhněte na plochu. Tlačítko uvolněte a z nabídky, která se objeví, vyberte příkaz **Vytvořit zde zástupce**.

Při spouštění i ukončování programu klikněte na položku **Try Now**.

Změna několika ikon najednou

Pomocí programu IconPackager můžete sadu hlavních ikon (např. ikony Tento počítač nebo Odpadkový koš) změnit najednou. Vlevo v okně programu vidíte seznam několika položek; první v tomto seznamu je položka **Packages**. Klikněte na ni. Nyní se v hlavním okénku programu objeví nabídka nových sad ikon. Nejprve si tyto ikony můžete prohlédnout. Označte jednu sadu kliknutím a klikněte na tlačítko **Preview** (Náhled). Tím se otevře okénko, kde jsou zobrazeny všechny ikony i s popiskem, kterou dosavadní ikonu nová ikona nahradí. Všechny ikony si můžete prohlédnout, pokud budete klikat na šipky v horní liště programu. Pomocí dalšího tlačítka v liště lze zkopírovat označenou ikonu do schránky jako obrázek. Kliknutím na tlačítko se symbolem otazníku se o této sadě ikon dozvíte např. to, kdo ji vytvořil. Rozbalovací seznam na konci lišty slouží k tomu, abyste si ikony zobrazili v patřičné velikosti. Nakonec náhled zavřete křížkem vpravo nahoře.

Kliknutím na tlačítko se šipkou si prohlédnete všechny ikony v nabídce.

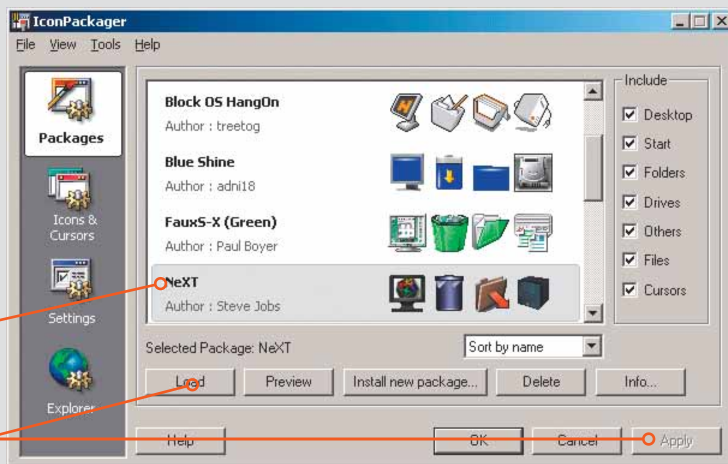

Nahrání ikon

Řádek se sadou ikon, které se vám líbí nejvíce, ponechte označený. Vpravo v okně programu vidíte seznam několika položek **Include** (Zahrnout), které můžete zatrhnout. Tento seznam zahrnuje nabídky typů ikon, které mohou být změněny. Změněny budou tedy pouze ty typy ikon, které zatrhnete. Například po pořádku: pracovní plocha, nabídka Start, složky, disky, další ikony, soubory a kurzory. Vedle tlačítka **Preview** najdete ještě několik tlačítek dalších. Pomocí tlačítka **Install new package** můžete do programu nahrát nové sady ikon, ať už ze svého disku (zde můžete využít více než 1400 ikon, které najdete na našem PPK CD v rubrice **Programy/Windows/Ikony**), nebo z internetu. Tlačítkem **Delete** (Vymazat) označenou sadu ikon vymažete. Nyní klikněte na první tlačítko v řadě, tj. na tlačítko **Load** (Použít), a vzápětí na tlačítko **Apply** (Použít). Takto změníte všechny požadované ikony. K jejich změně dojde přibližně za 10 – 20 sekund.

Nevíte, kde všude na disku najdete ikony (tedy soubory s koncovkou ICO)? Zkuste použít průzkumníka v programu IconPackager. Klikněte na poslední položku **Explorer** vlevo v okně programu. Tím se otevře okno prohlížeče, pomocí kterého lze vyhledat na disku všechny ikony, které lze použít.

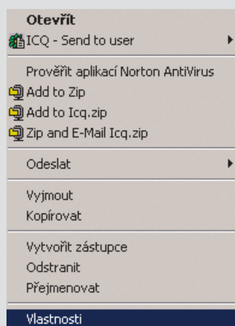

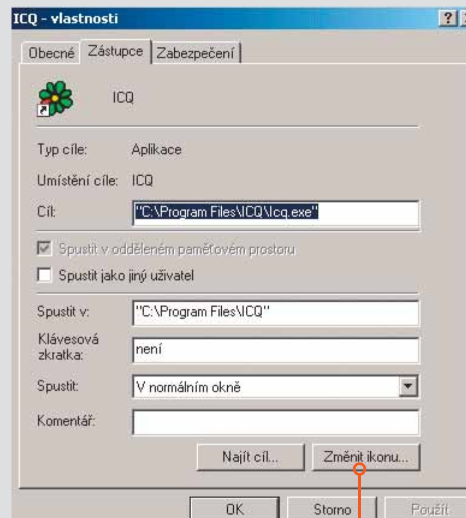
Označte soubor ikon, které chcete použít.

Klikněte na tlačítko **Load** a nakonec na tlačítko **Apply**.

Změna jednotlivé ikony

Pokud chcete změnit jednotlivou ikonu, můžete postupovat dvěma různými způsoby. Ukažme si nyní, jak je možno změnit ikonu bez pomoci programu IconPackager, třeba pokud je tato ikona umístěna na ploše (pracovní plocha, na které jsou umístěni zástupci – ikony – programů a kterou vidíte, pokud nemáte spuštěny nebo otevřeny některé programy). Klikněte na tuto ikonu pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberte položku **Vlastnosti**. Otevře se okénko se třemi kartami; vy přepněte do karty **Zástupce**. Zde najdete tlačítko **Změnit ikonu**. Klikněte na ni a v dalším okénku si můžete vybrat ze stávající nabídky. Pokud byste si v tomto okně nevybrali a jinde na disku máte ještě další ikony, klikněte na tlačítko **Procházet**. V okénku **Otevřít** pak vyhledejte další ikony, jejichž otevření potvrdíte kliknutím na tlačítko **Otevřít**. Můžete využít i ikony z našeho redakčního CD nebo z instalovaného programu IconPackager. Tyto ikony najdete (pokud jste nijak neměnili standardní instalaci) ve složce **Program files/Object Desktop/IconPackager/Themes**.

Klikněte na tlačítko **Změnit ikonu**.

Změna ikony pomocí programu IconPackager

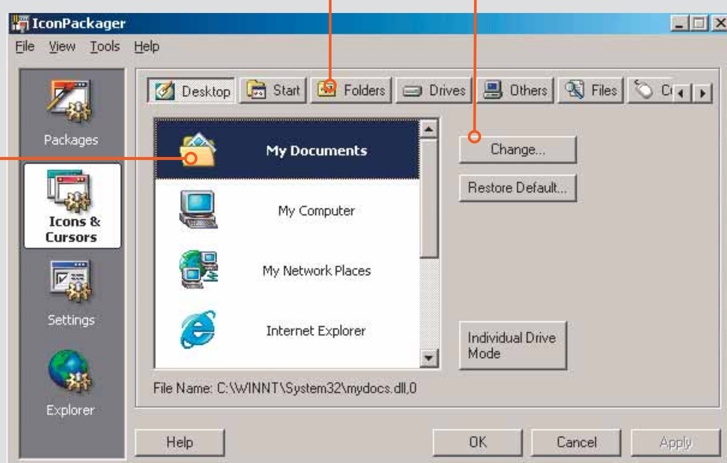
Podívejme se, jak změnit ikonu pomocí tohoto programu. V seznamu vlevo klikněte na položku **Icons & Cursors**. Nyní vidíte v okně nahoře několik tlačítek, která označují určité typy ikon. Najdete zde opět ikony v nabídce Start, ikony složek a disků apod. Klikněte na tlačítko, jež odpovídá tomu, kterou ikonu chcete měnit. V hlavním okénku najdete seznam všech ikon (nebo kurzorů), které do této oblasti patří. Vyberte si ikonu a označte ji kliknutím. Nyní klikněte na tlačítko **Change**. Tím se opět otevře okénko, ve kterém si můžete vybrat některou z nabízených ikon. Pokud by se vám žádná nelíbila a jinde na disku jste měli hezčí, klikněte jako v předcházejícím kroku na tlačítko **Browse** a tyto ikony vyhledejte. Vše potvrďte kliknutím na tlačítko **Otevřít**. Vše vrátíte zpět, pokud ikonu v programu označíte a poté kliknete na tlačítko **Restore Default**. Tím se rozbalí nabídka, ze které si můžete vybrat, zda chcete zpět podobu pouze té ikony, kterou jste označili, nebo všech ikon v této nabídce.

-mia

Nejprve si vyberte typ ikon, ve kterém je obsažena ikona, kterou chcete měnit.

Poté klikněte na tlačítko **Change**.

Tuto ikonu označte.

Jak vše vrátit zpět

Pokud se vám nové ikony nelíbí a vše byste rádi vrátili zpět, nemějte obavy. Pomocí programu IconPackager jde snadno i to. Nejprve opět zatrhněte v seznamu Include, o které typy ikon půjde. Nyní v okénku s nabídkou ikon vyhledejte nabídku **Windows Default Icons**; to by měla být první nabídka. Označte ji kliknutím a opět klikněte na tlačítka **Load** a **Apply**. Tím by měly ikony nabýt původního vzhledu jako ve Windows.

Hromadné operace Zoner Media Explorer 5

V minulém díle našeho seriálu o Zoner Media Exploreru 5 jsme si ukázali možnosti úprav fotografií v okně Zoner Editoru. Tentokrát se zaměříme na možnost provádět úpravy fotografií hromadně, tzn. pro více obrázků najednou, a to přímo v okně průzkumníka Zoner Media Exploreru.

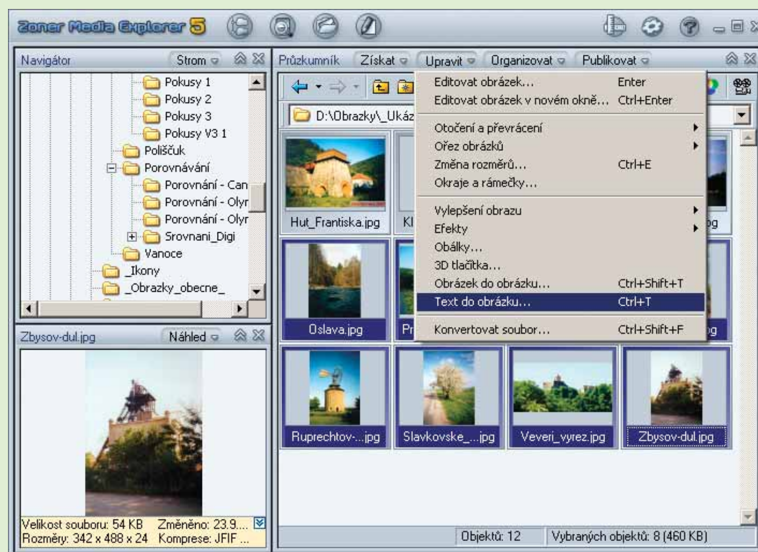
> **i** Nemáte-li vlastní licenci Zoner Media Exploreru 5, využijte 30denní zkušební verzi na CD-ROM v PPK 23/2002 anebo si ji stáhněte z www.zoner.cz (sekce Download).

Možnosti okna průzkumníka

V okně průzkumníka Zoner Media Exploreru 5 jsou z menu dostupné mnohé nástroje pro úpravy bitmapových obrázků (viz obrázek).

Výhodou vyvolání těchto funkcí přímo z průzkumníka je, že funkce pak lze aplikovat na více označených souborů současně. Odpadá tedy zdržení s otvíráním okna Zoner Editoru a s opakovaným prováděním jednotlivých úprav. Přitom i v případě takového hromadného zpracování máte stále možnost si výsledek operace kontrolovat v náhledu postupně pro jednotlivé označené obrázky.

> **!** V menu okna průzkumníka však najdete i takové nástroje, které vyžadují **práci s jediným obrázkem**. Jde především o úpravu kolinearity, vyrovnávání horizontu a o redukci červených očí. Po volbě těchto nástrojů se první označený soubor otevře **v okně Zoner Editoru**.

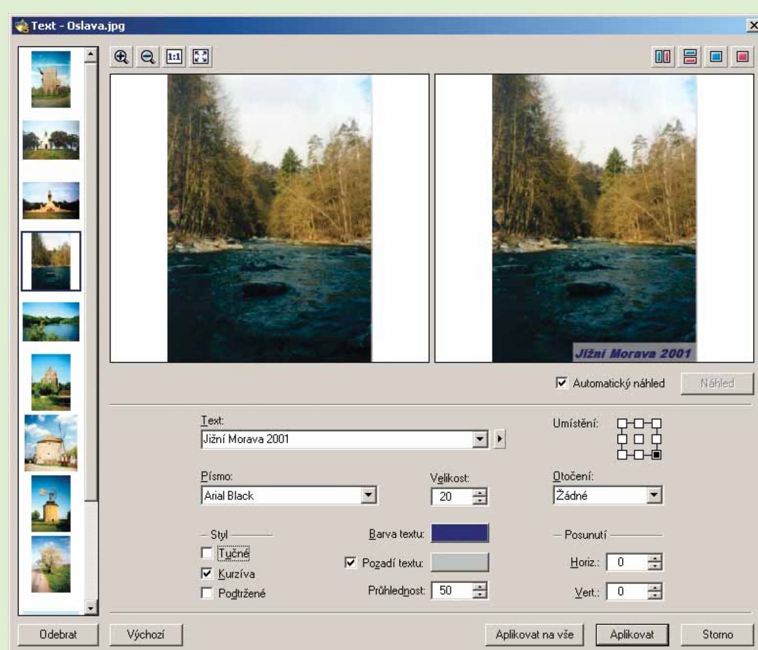

V okně průzkumníka jsou z menu dostupné mnohé **nástroje pro úpravy** bitmapových obrázků.

Hromadné úpravy a efekty

Z obrázku je zřejmé, že ovládání upravovacích nástrojů je prakticky stejné, ať už příslušnou úpravu vyvoláte pro jediný obrázek v okně Zoner Editoru, anebo pro více obrázků v okně průzkumníka. Opět se objeví dialogové okno se dvěma náhledy (před aplikací nástroje a po ní) a pod ním řada ovládacích prvků pro nastavení potřebných parametrů a pro potvrzení či zrušení volby.

Jediným rozdílem je, že v případě hromadné úpravy se navíc vlevo objeví sloupec s malými náhledy vybraných obrázků. Z nich jeden je vždy aktivní (je vyznačen modrým rámečkem okolo náhledu) a ten se také zobrazuje v obou náhledových oknech, takže si na něm můžete hned kontrolovat výsledek úpravy při právě nastavených parametrech. Pod sloupcem s náhledy vlevo je navíc tlačítko **Odebrat**, kterým můžete některý (aktuálně označený) obrázek dodatečně z výběru vyřadit. Také je možné si zvolit, zda danou úpravu podle právě nastavených parametrů aplikujete pouze na aktuálně označený obrázek volbou **Aplikovat**, anebo přímo na všechny volbou **Aplikovat na vše**.

Dialogové okno pro hromadné přidání textu do obrázku vyvolané v okně průzkumníka se na první pohled od dialogového okna téhož nástroje vyvolaného pro jediný obrázek v okně Zoner Editoru liší pouze sloupcem s náhledy vybraných obrázků v levé části okna.

Otáčení obrázků

Otáčení obrázků je, zvláště v případě digitálních fotografií, jednou z nejčastěji potřebných funkcí a v drtivé většině případů je třeba fotografie otáčet přesně o 90° vlevo nebo vpravo. Jde zpravidla o snímky vyfotografované „nastojato".

Při práci s obrázky **ve formátu JPG** mějte na paměti, že při hromadných úpravách se obrázky ukládají vždy po aplikaci každého jednotlivého nástroje. Jinak řečeno – kolik úprav na daném obrázku takto provedete, tolikrát se obrázek musí znovu uložit. Přitom s každým znovuuložením **ztrácí na kvalitě** vlivem ztrátové komprese JPEG. Pro hromadné úpravy je tedy vhodné fotografie stažené z digitálního fotoaparátu hned konvertovat do nějakého jiného formátu (nejčastěji TIF) a teprve v něm provádět veškeré další úpravy.

Tuto možnost Zoner Media Explorer 5 nabízí prostřednictvím dvou nástrojů, jejichž ikonky najdete v ovládacím panelu v okně Zoner Editoru i v okně průzkumníka.

Pro otočení obrázku v okně průzkumníka Zoner Media Exploreru 5 stačí dotyčné obrázky si označit a kliknout na odpovídající ikonu. Obrázky se během okamžiku otočí a rovnou takto otočené se i uloží. Nezobrazuje se tedy žádné dialogové okno s kontrolními náhledy, takže výsledek vidíte rovnou v náhledech okna průzkumníka.

Nástroje pro přesné otáčení obrázků o 90° vlevo (ikona vlevo) a vpravo (ikona vpravo).

Přesně „čtvrtkruhové" otáčení obrázků je v Zoner Media Exploreru 5 trochu výjimečné, neboť **nemá vliv na kvalitu obrázku** ani v případě, že je uložen ve „ztrátovém" formátu JPEG. Otáčet fotografie v libovolném (bitmapovém) formátu tedy můžete, kolikrát chcete, a to bez obav o jejich znehodnocení.

Konverze obrázků

Konverzi neboli změnu formátu (příp. kvality) uložení dat je v Zoner Media Exploreru 5 možné spustit několika způsoby.

V okně Zoner Editoru lze změnit formát obrázku volbou v menu **Soubor | Uložit jako ...** (klávesová zkratka Ctrl+Shift+S). V tomto případě se nejprve objeví okno, v němž si zvolíte formát a budoucí název souboru, a teprve potom se objeví typické okno s náhledy, které je určeno pro nastavení potřebných parametrů a pro potvrzení akce. Jde o funkci, u níž se předpokládá dvojí možné využití – buď pouhá změna názvu při zachování formátu, anebo změna formátu (na názvu již pak nezáleží, protože se bude lišit přinejmenším příponou).

V okně průzkumníka existují dvě různé možnosti.

Po volbě menu **Upravit | Konvertovat soubor** (klávesová zkratka Ctrl+Shift+F) se objeví rovnou typické okno s náhledy a potřebnými parametry. V tomto případě se předpokládá skutečně pouhá změna formátu souborů a automaticky se použije stejný název, který měl původní soubor – unikátnost názvů samozřejmě zajistí jiná přípona (v závislosti na zvoleném formátu). Pokud byste se však pokoušeli uložit tímto způsobem obrázek ve stejném formátu, program se vás ještě před jeho uložením pro jistotu zeptá.

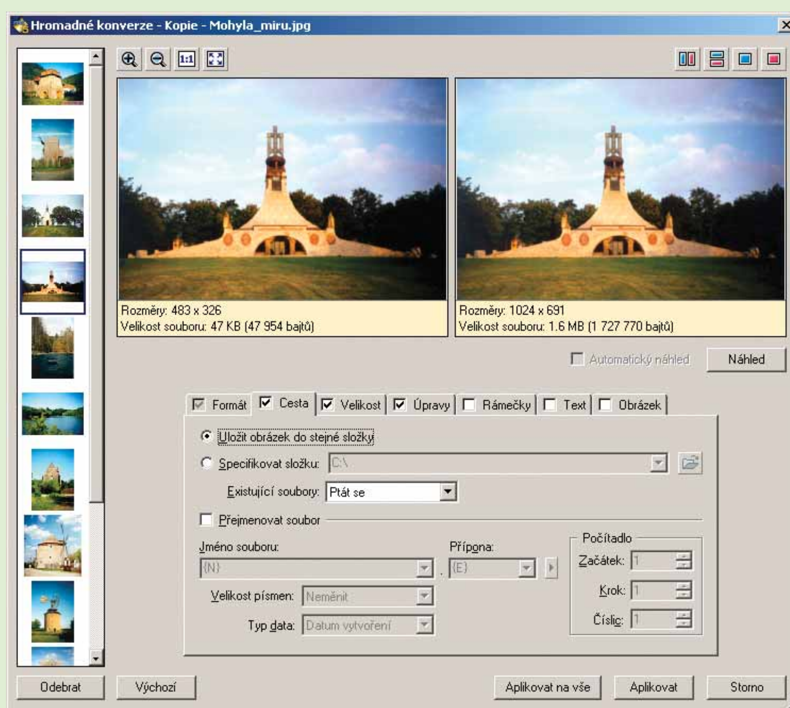
Mnohem širší možnosti uplatnění však má v okně průzkumníka volba v menu **Organizovat | Hromadné konverze** (klávesová zkratka Ctrl+Q), která nabízí i možnost současného provedení některých dalších úprav.

Volba hromadné konverze nabízí kromě vlastní změny formátu a uložení souboru i některé další možnosti, jak naznačují jednotlivé záložky. Některé z nich se týkají vlastního procesu konverze a uložení souboru, jako je např. nastavení názvů (včetně sekvenčního číslování), které se budou jednotlivým souborům přidělovat, či cílové složky. Navíc je však možné si takto hromadně nastavit také změnu velikosti obrázků (rozlišení) či automatické oříznutí. Upravit lze také jas, kontrast, barevnost a zaostření/rozmazání. Dále je možné v jednom procesu přidat obrázkům nějaký text či obrázek (např. jako autorskou značku) anebo jednoduchý rámeček. Platí zde však také jedno omezení – při této hromadné konverzi nelze (z příčiny rychlosti a náročnosti) využít automatického náhledu, ale je třeba si vždy dát náhled konkrétního obrázku zobrazit kliknutím na tlačítko **Náhled**.

Jana Ziková

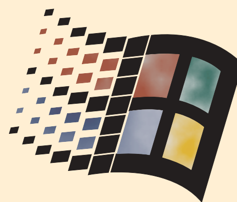
Zoner Media Explorer 5 nabízí ještě další možnost, kterou by bylo možné zahrnout do výčtu metod pro konverzi obrázků – jde o funkci pro **export obrázků**. Ta se od již vyjmenovaných metod výrazně liší svým ovládáním i určením, ale příště se jí budeme věnovat.

Hromadná konverze umožňuje, kromě vlastní konverze obrázků do jiného formátu, současně nastavit i řadu dalších vlastností a efektů. K jejich „aktivaci" slouží zatržítka v záhlaví záložek, veškeré nastavitelné parametry pak najdete na listech jednotlivých záložek v dolní polovině dialogového okna.

Pracujeme se systémem IV

V dnešním článku si ukážeme, jak si přizpůsobit myš svým potřebám.

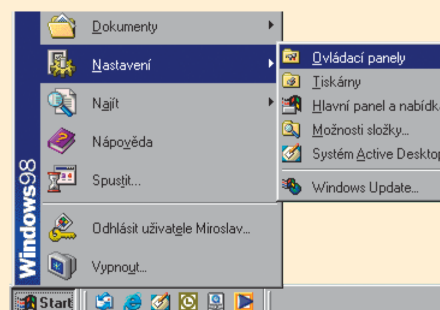

> **i** Při přípravě tohoto článku byla použita Windows 98.

Myš patří mezi tzv. polohovací zařízení. Používáte-li pro ovládání svého počítače např. touchpad, tablet nebo jiné zařízení, můžete nastavit jejich vlastnosti stejně jako vlastnosti myši.

Nastavení, která popisujeme v tomto článku, se provádí pomocí nástroje Myš. Tento nástroj se spouští z okna *Ovládací panely*. Toto okno vyvoláte tak, že z nabídky Start vyberete postupně příkazy **Nastavení** a **Ovládací panely** (obr. 1). Tím vyvoláte požadované dialogové okno a v něm dvojitě klikněte na nástroj **Myš**. Tím vyvoláte dialogové okno *Myš – vlastnosti*.

> **i** Dialogové okno, které popisujeme v tomto článku, je standardní součástí Windows. Některé myši nebo jiná polohovací zařízení nabízejí vlastní ovládací program, jehož dialogové okno se od popisovaného okna odlišuje.

Obr. 1

Záměna levého a pravého tlačítka

U myši můžete prohodit funkce levého a pravého tlačítka, nastavit rychlost dvojitého kliknutí, nastavit tvary ukazovátka a nastavit rychlost pohybu ukazovátka po ploše.

Pracujete-li s myší pravou rukou, pak levé tlačítko slouží k potvrzení (lze říci, že nahrazuje klávesu Enter) a pravým tlačítkem nejčastěji vyvoláte místní nabídku. Pracujete-li s myší levou rukou, můžete si funkci levého a pravého tlačítka zaměnit.

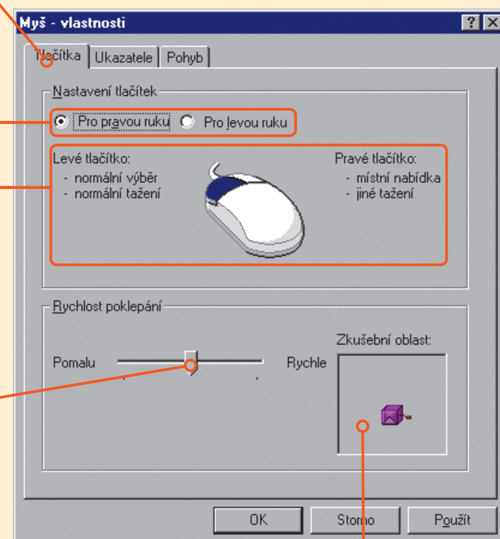
V okně *Myš – vlastnosti* se ujistěte, že pracujete na kartě **Tlačítka**. V horní části karty najdete dvě položky: **Pro pravou ruku** a **Pro levou ruku**. Klikněte na jednu z položek, a to podle toho, kterou rukou chcete s myší pracovat. Pod uvedenými položkami je stručně popsán význam obou tlačítek; popis se mění podle toho, kterou položku máte označenou (obr. 2).

1. Ujistěte se, že pracujete na kartě **Tlačítka**.

2. Vyberte požadovanou položku.

Stručný popis funkce tlačítek.

Zde nastavujete časovou prodlevu pro dvojité kliknutí.

Obr. 2

Oblast pro vyzkoušení časového intervalu pro dvojité kliknutí.

Nastavení rychlosti dvojitého kliknutí

V dolní části karty *Tlačítka* je jezdec, kterým nastavujete časovou prodlevu pro dvojité kliknutí. To znamená, že nastavujete dobu, po kterou musíte dvakrát stisknout tlačítko myši. Stihnete-li to v nastaveném intervalu, počítač vyhodnotí vaši akci jako dvojité kliknutí. V opačném případě bude vaše akce vyhodnocena jako dvě kliknutí. Nejste-li v práci s myší zběhlí, je výhodné nastavit větší časový interval.

> **!** Při dvojitém kliknutí nesmíte myší mezi jednotlivými kliknutími posunout. Pokud ji posunete, bude vaše akce vyhodnocena jako dvě samostatná kliknutí nezávisle na časové prodlevě mezi nimi.

To, jak vám nastavený interval vyhovuje, si můžete ověřit ve zkušební oblasti pravé dolní části okna (obr. 2). V případě, že Windows vyhodnotila vaši akci jako dvojité kliknutí, obrázek ve zkušební oblasti se změní.

Nastavení ukazovátka

Ukazovátko je obrázek, kterým pohybujete po pracovní ploše pomocí myši. Tvar ukazovátka se pro určité operace mění (např. při změně velikosti okna, při kopírování apod.). Tvary a velikost ukazovátka si můžete sami nastavit. Windows nabízejí dvě možnosti: buď si vyberete jedno z předem připravených schémat, nebo jednotlivým akcím přiřadíte vlastní tvary ukazovátka.

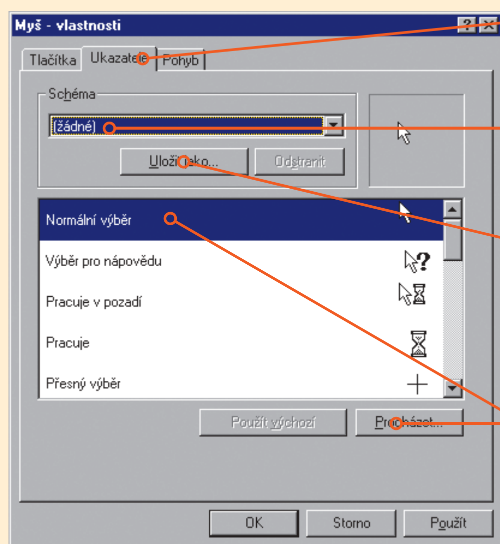
V dialogovém okně *Myš – vlastnosti* se ujistěte, že pracujete na kartě *Ukazatele*.

Chcete-li použít některé z připravených schémat, klikněte na seznam *Schémata* a schéma z něj vyberte (obr. 3).

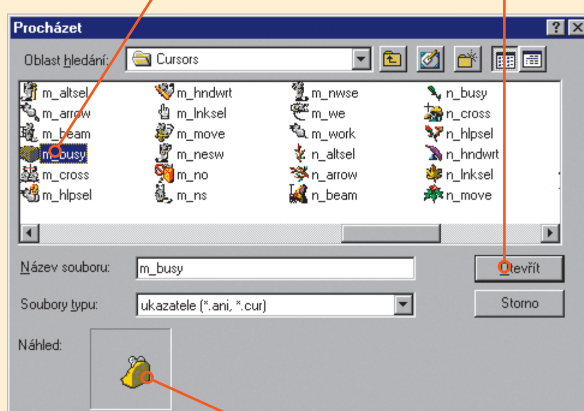
Chcete-li přiřadit určité akci konkrétní ukazovátko, klikněte na název této akce v dolním seznamu a poté klikněte na tlačítko **Procházet** (obr. 3). Tím vyvoláte dialogové okno; v něm požadované ukazovátko označte a dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **Otevřít** (obr. 4).

Ukazovátka jsou uložena v souborech s příponou *.cur* nebo *.ani*. Windows tyto soubory umisťují do složky *C:\Windows\Cursors*, ale můžete si je zkopírovat do libovolné složky na pevném disku.

Chcete-li si své nastavení trvale uložit jako další schéma, klikněte na tlačítko **Uložit jako** (obr. 3). Windows zobrazí dialogové okno a vy do něj zapište název schématu.

Obr. 3

Obr. 4. Výběr ukazovátka.

Nastavení rychlosti pohybu

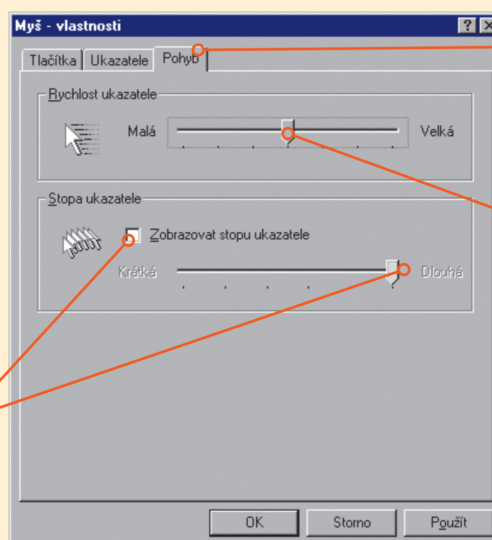
Rychlostí pohybu nastavujete, o jak veliký kus se ukazatel posune, pohnete-li myší o určitou vzdálenost. Tedy čím vyšší rychlost, tím větší posun ukazatele při pohybu myši.

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Pohyb*. Pomocí jezdce *Rychlost ukazatele* nastavte požadovanou hodnotu. Čím větší rychlost pohybu nastavíte, tím citlivěji bude ukazatel reagovat na pohyb myši (obr. 5).

Zobrazení stopy myši

V případě, že se vám ukazovátko na obrazovce ztrácí, to znamená, že jej očima obtížně sledujete, můžete si zapnout zobrazení jeho stopy. Stopu zapínáte na kartě *Pohyb*. Nejprve zaškrtněte položku **Zobrazovat stopu ukazatele** a poté pomocí jezdce nastavte její délku (obr. 5). Stopa se projeví při pohybu ukazatele: při hledání stačí trochu zahýbat myší, a stopa se objeví.

-mzi

Obr. 5

Jak telefonovat po internetu

Pravděpodobně jste už slyšeli o možnosti využít počítač připojený k internetu jako telefon. Skutečně to jde; takové telefonování může být dokonce levnější než volání z pevné linky, a někdy dokonce zadarmo.

Vyzkoušeli jsme v redakci novou službu s názvem Fayn, kterou nabízí slovensko-české konsorcium firem Voipac a Mikenopa. Kromě počítače připojeného k internetu potřebujete k využití této služby speciální program a autorizační kód, jehož prostřednictvím se přihlásíte do systému. Hovorné potom platíte podobně jako u mobilních telefonů s předplatní kartou. Částky se odečítají z kreditu, který si doplňujete zadáním kódů z dobíjecích kuponů.

Program Fayn PC Phone se dá ovládat také myší nebo prostřednictvím klávesnice.

Potřebný program a autorizační kód dostanete v balíčku nazvaném Start Pack. Ten si můžete objednat na dobírku (nabídky jsou na internetových stránkách www.fayn.cz a www.fayn.sk). V ceně balíčku je kredit ve výši 50 korun.

Kromě cédéčka s programem, obálky s autorizačním kódem a brožurky s návodem najdete v krabičce také buď telefonní přístroj připojitelný k počítači prostřednictvím rozhraní USB (balíček USB Phone Start Pack stojí 1573,80 Kč/1659 Sk včetně DPH), nebo sluchátko s mikrofonem, které připojíte ke konektorům zvukové karty (balíček Headset Start Pack stojí 829,60 Kč/589 Sk).

Instalace a registrace

Po instalaci programu Fayn PC Phone z dodaného CD připojte k počítači telefonní přístroj USB Phone; potřebné ovladače k tomuto zařízení se pak instalují z téhož cédéčka. Headset žádné zvláštní ovladače nepotřebuje, ale musíte mít zvukovou kartu, která dokáže zvuk současně přehrávat i nahrávat (režim full duplex).

Následuje registrace (na www.fayn.cz resp. www.fayn.sk). Při ní zadáte autorizační kód a zvolíte si přihlašovací jméno a heslo. Podle údajů, které při registraci zadáte, vás bude možno vyhledat v telefonním seznamu sítě Fayn. Od této chvíle můžete telefonovat. Má to však jedno omezení. Zatímco vy můžete volat jak ostatním uživatelům služby Fayn, tak na libovolné telefonní číslo pevné linky či mobilního telefonu, vám se na tento „internetový“ telefon dovolají pouze ostatní uživatelé služby Fayn; volat do sítě Fayn „zvenku“ zatím nelze.

Problémy mohou nastat, je-li váš počítač připojen k internetu prostřednictvím lokální počítačové sítě chráněné před útokem zvenčí. Raději se poraďte se správcem sítě.

Na internetových stránkách služby Fayn je také telefonní seznam uživatelů služby, a pokud se přihlásíte do chráněné zóny svým jménem a heslem, najdete tu podrobný výpis všech svých hovorů.

Kolik to stojí?

Ceny jsou poměrně nízké. Například za volání do pevné telefonní sítě v ČR zaplatíte za minutu hovoru ve špičce 1,89 Kč (včetně 5 % DPH), ráno a večer 1,05 Kč a v noci 0,74 Kč. Za volání do mobilních sítí operátorů v ČR zaplatíte 4,73 Kč za minutu. Porovnáte-li tyto ceny s tarifem Home Standard Českého Telecomu, ušetříte oproti němu při meziměstském volání v pracovních dnech (3,65 Kč za minutu ve špičce, 1,70 Kč ráno a večer a 1 Kč v noci) a při volání na mobilní telefony (6,50 Kč), ale místní hovory Český Telecom nabízí levněji (1,40 Kč ve špičce v pracovních dnech a jen 0,70 Kč mimo špičku a o víkendech). O víkendu je u Telecomu levnější i volání meziměstské (1,70 Kč za minutu).

K uvedeným cenám za hovory musíte kromě počáteční investice do balíčku Start Pack připočítat ještě roční paušální poplatek ve výši 1000 Kč, který začne platit od letošního dubna, a samozřejmě také náklady na připojení k internetu. Pevná telefonní linka od Telecomu sice také znamená značnou počáteční investici a vysoké paušální poplatky, ale chcete-li telefonní hovory také přijímat, nejspíš se bez ní neobejdete.

V síti Fayn voláte zadarmo

Nejlepší na této službě je, že její uživatelé mezi sebou hovoří zdarma (jde o volání z počítače do počítače, pouze prostřednictvím internetu). Platíte tedy pouze za připojení k internetu.

Prostřednictvím tlačítek na telefonním přístroji USB Phone lze volit čísla a také ovládat telefonní program (jeho okno se otevře, jakmile zvednete sluchátko).

Vyplatí se?

Tato služba se vám vyplatí, máte-li k dispozici trvalé připojení k internetu a neplatíte-li za dobu připojení. Pokud se k internetu připojujete vytáčeným připojením pomocí telefonní linky, je třeba propočítat, kam a jak často voláte. Služba Fayn je výhodnější při velkém objemu dálkových hovorů. Měli byste o ní uvažovat, jste-li připojeni prostřednictvím pevné datové linky nebo například kabelové televize. Nejvýhodnější je to tehdy, mají-li podobné připojení i vaši přátelé či kolegové (například v pobočce firmy), kterým často voláte. V takových případech můžete při využití této služby výrazně ušetřit. Ušetříte také při volání do zahraničí.

-ihe

Elektronický podpis

Internet je fenoménem naší doby. Stále častěji se mluví o možnosti komunikovat jeho prostřednictvím i s úřady. V této souvislosti jste jistě slyšeli o elektronickém podpisu. Pokusíme se jednoduše vysvětlit, co elektronický podpis vlastně je a jak funguje.

V nedávné době bylo nemyslitelné uzavřít smlouvu či odeslat dokument bez vlastnoručního podpisu. Bylo třeba zaručit, že za obsah, uvedený v dodaném dokumentu, odpovídá osoba, která jej podepsala. Dokument se tak stal důvěryhodným, protože každý člověk má svůj charakteristický rukopis, který nelze snadno zfalšovat. V případě velmi důležitých dokumentů se podpis navíc úředně ověřoval, aby se důvěryhodnost dokumentu ještě zvýšila.

S příchodem internetu se velmi významně začala rozšiřovat elektronická komunikace. S tím se objevila potřeba podepisovat se i v tomto prostředí a tím ručit za obsah zasílaných zpráv. Lidé zvyklí na dřívější způsob komunikace se tak začali pod zprávy podepisovat způsobem podobným běžnému podpisu. Tak vznikl ekvivalent obyčejného podpisu – podpis elektronický. S rozvojem internetu se objevily různé požadavky, například na elektronické uzavírání smluv. Tím elektronický podpis získal na významu a byl v mnoha zemích speciálním zákonem uznán za běžně použitelný. Při zavádění elektronického podpisu se objevil i jeden důležitý problém: jak jednoznačně zaručit, aby se elektronický podpis nedal jednoduše podvrhnout a byl skutečně důvěryhodný. Jak již víme, u podpisu běžného je téměř vždy možné určit, zda je podpis pravý, nebo falešný, ale podepsat se „Jan Novák" pod dopis v e-mailu není pro nikoho žádný problém. Tento nedostatek si vynutil vznik zaručeného elektronického podpisu a technologie, kterou můžeme nazvat digitální podpis. V ní je používána tzv. asymetrická kryptografie.

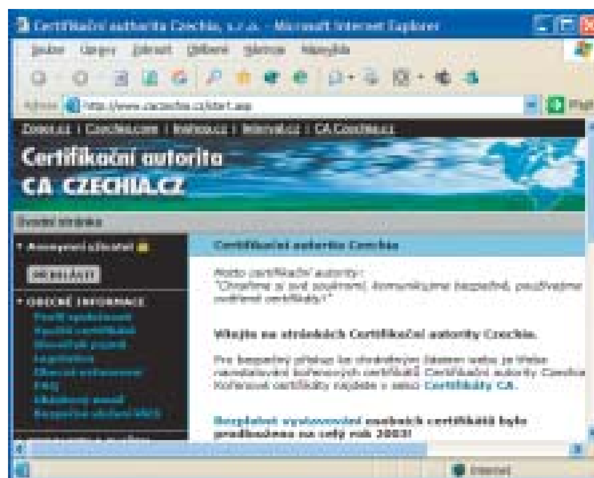
Funkce digitálního podpisu

Aby bylo možné zcela pochopit, jak digitální podpis funguje, je třeba nejprve odbočit. Jak jsem uvedl, digitální podpis využívá asymetrické kryptografie. Základní princip šifrování je založen na klíči, který umožní informace zakódovat a dekódovat. Pokud je k dispozici pouze jeden klíč pro obě operace, jedná se o takzvanou *symetrickou šifru*. Ačkoliv je rozluštění případného klíče velmi složité, je bohužel dost obtížné ho bezpečně předat příjemci a zabránit jeho prozrazení. Řešením tohoto závažného nedostatku byl vznik tzv. *asymetrické šifry*. Ta využívá pro šifrování dvojice klíčů. Tyto klíče jsou vždy párové a voleny jsou tak, aby zprávu zašifrovanou jedním z této dvojice klíčů bylo možné dešifrovat pouze druhým klíčem z páru. Tento princip platí i v obráceném pořadí. Jeden z klíčů se nazývá **soukromý** a druhý **veřejný**. Odesilatel i příjemce tedy mají svůj soukromý a veřejný klíč. Soukromý klíč je třeba držet v tajnosti.

V praxi fungují tak, že budoucí příjemce zprávy předá svůj veřejný klíč odesilateli.

Odesilatel zprávu zašifruje pomocí veřejného klíče získaného od příjemce. Příjemce pak zprávu rozšifruje pomocí svého privátního klíče. To znamená, že veřejný klíč je možné šířit nechráněným způsobem nebo jej bez obav zveřejnit.

Z logického hlediska je možné použít pro šifrování i opačný postup. Zprávu zašifrujeme soukromým klíčem a dešifrujeme ji klíčem veřejným. Pokud se nám podařilo zašifrovanou zprávu dešifrovat klíčem veřejným, znamená to, že ji mohl zašifrovat pouze vlastník klíče soukromého. Díky tomu jsme se malou oklikou dostali zpět k digitálnímu podpisu. Ten v podstatě funguje tak, že k zasílanému dokumentu připojí jeho kopii, která byla zašifrována klíčem soukromým. Když příjemce dešifruje kopii původního dokumentu a ta se shoduje se zaslanou zprávou, máme zaručeno, že zprávu nikdo při přenosu nezměnil. Také víme, že zprávu zaslal vlastník soukromého klíče. Případný útočník může změnit pouze originál zprávy, který by se však v takovém případě neshodoval se zašifrovanou kopií. To však příjemce dané zprávy jednoduše pozná.

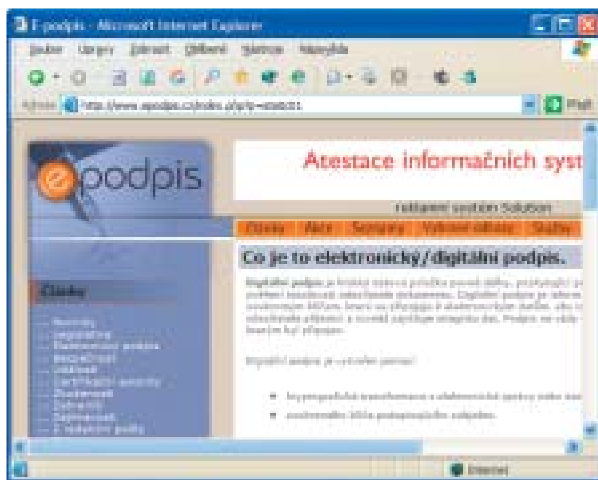
Stránky certifikační autority CA Czechia.CZ.

Je třeba si uvědomit, že asymetrický způsob šifrování je velice náročnou matematickou operací, která je velmi časově náročná. Navíc by se výrazně zvětšila velikost zasílaných dat, protože prakticky by se jedna zpráva zasílala najednou dvakrát. To z logiky věci není použitelné. Proto byla vyvinuta další, méně náročná matematická funkce, která ze zprávy vytvoří tzv. **otisk.** Samotný otisk můžeme zjednodušeně pochopit jako maximálně zhuštěnou zprávu. Aby nebylo možné otisk zfalšovat, je tato funkce vyvinuta tak, aby v případě, že se změní byť jen čárka nad písmenem, byl vytvořen zcela jiný otisk než otisk zprávy původní. Výhodou je,

že při použití v principu digitálního podpisu se tak nekontroluje shodnost celých zpráv a jejich zašifrovaných kopií, ale pouze jejich otisků.

Důvěryhodný certifikát

Samozřejmě je možné se ptát, jak zaručit, aby někdo nemohl mít pár klíčů shodný s klíči někoho jiného. Přesněji, jak řádně ověřit

Elektronický podpis má i svou doménu.

identitu podepisující osoby. Proto se k veřejnému klíči připojuje tzv. **certifikát**. Ten vlastně není nic jiného než dokument potvrzující, že podepsaná osoba vlastní daný pár klíčů. Přítomnost certifikátu u digitálně podepsaného dokumentu poskytuje příjemci informaci, kdo danou zprávu podepsal či zašifroval.

Zde vyvstává problém, jak zaručit, aby v certifikátu byl skutečně uveden vlastník daného páru klíčů. Zde je opět analogie s běžnou praxí v každodenním životě. Notář je oprávněn ověřit podpis na běžném dokumentu. Stejně tak existuje nezávislý subjekt, který vystavuje certifikáty. Těmito nezávislými subjekty jsou certifikační autority nebo též poskytovatelé certifikačních služeb (tak jsou tyto autority nazvány v zákoně o elektronickém podpisu). Certifikační autorita zaručuje, že certifikát patří k danému páru klíčů, které patří konkrétní osobě. Certifikační autorita také místo příjemce ověří skutečnou identitu odesilatele a ručí i za to, že každý z vystavených certifikátů je naprosto jedinečný. Vždy však záleží na rozhodnutí příjemce, zda bude důvěřovat certifikační autoritě, tedy certifikátům touto certifikační autoritou vystaveným.

Někteří z vás mohou namítat, že pro šifrování a ověřování stačí používat program nazvaný PGP. Tento jednoduchý prográmek má však jeden závažný nedostatek. Totožnost odesilatele si potvrzuje odesilatel sám sobě. V praxi program PGP sice funguje na stejném principu asymetrické šifry jako digitální podpis s certifikátem od certifikační autority, avšak certifikaci odesilatele potvrzuje sám odesilatel. Tento systém je proto poměrně lehce zneužitelný.

V současné době u nás působí několik certifikačních autorit. Za zmínku stojí například 1. Certifikační autorita (*www.ica.cz*), KPNQwest (*ca.kpnqwest.cz*) nebo CA Czechia (*www.caczechia.cz*). Za vystavení certifikátu budete muset zaplatit určitý poplatek, který se liší podle typu certifikátu, délky klíče, případně podle doby platnosti certifikátu. Cena je u jednotlivých certifikačních autorit samozřejmě různá, CA Czechia vám plnohodnotný certifikát vystaví dokonce zdarma. Příště si povíme o tom, proč používat elektronický podpis a jak získat certifikát.

Marián Němec

Nalaďte si rádio na internetu!

Určitě mi dáte za pravdu, že nabídka našich rozhlasových stanic je velmi tristní. Až na výjimky se jednotlivé stanice podobají jako vejce vejci, takže o širokém výběru nemůže být ani řeč.
Zde vám opět doporučíme internet a jeho služby: rádio si totiž lze naladit i na internetu, kde si vybere skutečně každý.

Rádia, která si můžete na internetu naladit, lze rozdělit do dvou kategorií. Prvním typem jsou stanice, které vysílají klasicky a jejichž vysílání je normálně šířeno éterem. Jejich internetové vysílání využijete v případě, že se nacházíte mimo jejich dosah. A tak rádio, které má pokrytí pouze v Praze a okolí, můžete poslouchat např.

Program RealPlayer je odborníkem na přehrávání tzv. streamovaných souborů.

i v Brně. Druhým typem jsou stanice, které se „vzduchem" nešíří a jejichž signál zachytíte pouze na internetu. Taková rádia jsou v mnoha případech úzce specializovaná, takže zde platí výše uvedené tvrzení, že si vybere skutečně každý. Můžete totiž vybírat nejenom z rádií českých, ale i z kterýchkoliv rádií světových a tak se zároveň cvičit ve znalosti cizích jazyků.

U nás

Internetová rádia u nás byla dlouhou dobu produktem úzké skupinky nadšenců, kteří si uvědomili, že mají takto jedinečnou možnost šířit oblíbenou hudbu a své názory, aniž by jim to musely požehnat úřady (tedy aniž by oni nadšenci museli získat licenci). Ze začátku bylo totiž vysílání prostřednictvím internetu omezeno počtem lidí, jejichž internetové připojení bylo na takové úrovni, aby mohli rádio prostřednictvím internetu přijímat. U nás to byli na počátku hlavně studenti technicky zaměřených vysokých škol. Jedním z prvních internetových rádií bylo Rádio Strahov, jež provozovali studenti, kteří bydleli na kolejích v Praze na Strahově. Rádio Strahov původně vysílalo na uzavřeném intranetovém okruhu, tedy na místní síti. Statistika poslechovosti internetových rádií nebyla ze začátku (a nutno přiznat, že do současnosti se situace příliš nezměnila) nijak ohromující – šlo jen o desítky posluchačů. A pro takové rádio je velmi těžké sehnat reklamu, ze které jako jediné pocházejí příjmy komerčních rozhlasových stanic.
A tak většinu internetových rádií u nás provozují hudební fandové, které neuspokojuje nabídka rádií klasických. Jiným případem je internetové šíření těch rozhlasových stanic, jejichž signál se šíří éterem. Tyto stanice si tak rozšiřují okruh svých posluchačů.

Co potřebujete?

V první řadě pochopitelně internetové připojení. Na většině internetových stránek se dozvíte, že k poslechu stačí připojení pomocí modemu 56,6 kb/s. Avšak i zde platí, že čím lepší připojení, tím lepší poslech. Většinou si také můžete rychlost připojení vybrat. Provozovatelé rádií si však jsou dobře vědomi toho, že většina domácích uživatelů se připojuje prostřednictvím modemu, takže ve většině případů nabízejí i rychlost 32 kb/s. Co se financí týče, jsou nejvíce zvýhodněni ti, kteří používají pevné připojení. Pokud jde o hardwarové vybavení, je nutná zvuková karta a výstupní zařízení – tedy buď reprobedničky, nebo sluchátka. Dále potřebujete program, ve kterém lze vysílání rádia přehrávat.

Streaming

Programů pro přehrávání audia a videa je několik, to podstatné je, aby byly schopny přehrávat tzv. streamované soubory. Technologie, pomocí které se rádio šíří po internetu, se totiž nazývá streaming. Anglické slovo stream označuje mimo jiné proud nebo průtok a právě o to jde. Při poslechu internetového rádia nemusíte stahovat žádné soubory (kvůli neustálému toku dat by

Své vlastní internetové rádio provozuje i Ministerstvo vnitra ČR.

to ani nešlo), ale data se vám nahrávají průběžně. Stačí pouze kliknout na odkaz k tomu určený nebo použít patřičné příkazy v přehrávacím programu. Poté můžete sledovat, že spuštěný program nejprve stahuje informace o přehrávaném souboru a ukládá si data do mezipaměti. Průtok dat internetem totiž není konstantní, ale kolísá. Mezi-

paměť proto může do jisté míry toto kolísání odstraňovat. Proto je také internetové vysílání oproti vysílání éterem o několik sekund pozadu. Přesto se však mnohdy neubráníte jistým výpadkům. Přehrávaná data se také neukládají standardně na váš disk. K tomu slouží specializované programy.

Programy

Programů, pomocí kterých lze rozhlasové vysílání poslouchat, je několik. O tom, ve kterém programu budete vysílání přijímat, rozhodují provozovatelé internetového vysílání a většinou vás také na svých stránkách upozorní, který program budete pro vysílání potřebovat. Pokud kliknete na patřičný odkaz, program by se měl okamžitě spustit a vybranou stanici naladit. Některé stanice (jako např. Český rozhlas, jak jste se dozvěděli v rubrice Novinky v minulém čísle) vyvinuly pro přehrávání své vlastní programy. Některé stanice nabízejí také vysílání ve formátu MP3, a tak pro jejich přehrávání se spustí program Winamp, který streamované soubory nyní podporuje. Mnoho rozhlasových stanic se spustí také v programu Windows Media Player. Oba tyto programy mají v sobě zabudován prohlížeč, a tak rozhlasové stanice lze vyhledávat třeba podle jejich žánru. Ačkoliv program RealPlayer je dnes schopen přehrát mnoho různých audio- i videoformátů, tento program se specializuje hlavně na přehrávání streamovaných médií, tedy včetně rozhlasového a televizního vysílání. Všechny tyto programy, včetně velmi šikovného programu iRadio pro vysílání Českého rozhlasu, vám přineseme na našem příštím redakčním CD.

Na těchto stránkách naleznete seznam všech rozhlasových stanic vysílajících prostřednictvím internetu.

Jak na to?

Jestliže si chcete naladit na internetu rádio, které nemá ve vaší lokalitě dosah, nejprve zkuste vyhledat jeho internetové stránky. Zadejte do prohlížeče adresu, která se bude skládat ze jména stanice a z domény cz (tedy např. *http://www.radio1.cz*). Pokud nebudete úspěšní, můžete zkusit jednu ze speciálních internetových stránek, na kterých najdete přehled nejrůznějších českých rozhlasových stanic šířených po internetu. Mezi takové stránky patří např. stránka *http://www.radiotv.cz*. Zde najdete odkazy na internetové stránky rozhlasových stanic nebo odkazy na internetové vysílání. V tomto případě stačí na odkaz kliknout, a spustí se program pro přehrávání (pochopitelně pouze tehdy, jestliže jej máte) a naladí se příslušná stanice. Kromě toho zde najdete mnoho dalších šikovných informací o rozhlasovém a televizním vysílání, jako např. statistiky sledovanosti a informace o vysílačích. V sekci Internet/Netrádia nejdete seznam všech českých rádií, která jsou na internetu dostupná. Další takový seznam najdete na adresách *http://live.atlas.cz/inetradia.asp* a *http://www.internetradio.cz*. Byla by jistě škoda soustředit se pouze na české stanice. Jak jsme se již zmiňovali, internetová rádia lze „naladit“ i v programu pro přehrávání. Zde většinou můžete využít vestavěného prohlížeče (Windows Media Player), nebo přímo nabídky programu (RealPlayer) a vybrat si stanici, která je vám blízká.

Rozhodně je vyzkoušejte!

Internetová rádia vám rozhodně doporučujeme jako protiváhu navlas podobných komerčních stanic s rádoby vtipnými moderátory. V příštím čísle našeho časopisu vám ukážeme, jak si v některém z těchto programů internetovou stanici vybrat a přehrávat, a tak si vše budete moci sami pohodlně vyzkoušet.

-mia

Úžasné síly zdroj

Možná vás už napadlo, jak je to zařízeno, že v počítači je citlivá elektronika, ale v zásuvce síťového rozvodu je přitom 230 V. Proto je v počítači malá plechová krabička, které se říká zdroj.

Název tohoto zařízení je trochu zavádějící. Zdroj vlastně není oním „zdrojem“, ze kterého pochází elektrická energie. Tím je pochopitelně elektrárna. Zdroj v počítači převede síťové napětí do podoby, se kterou je schopna pracovat elektronika počítače. Dojde tedy ke snížení napětí a k jeho usměrnění, vyhlazení a stabilizaci. Zdroj se tomuto zařízení říká spíše proto, že u něj to vlastně všechno začíná – z hlediska počítačových komponent je „zdrojem elektrické energie“.

Kde je a jak vypadá

Zdroj je umístěn zpravidla v zadní horní části počítačové skříně. Od ní vedou jednotlivé svazky kablíků ke komponentám – jeden k pevnému disku, jeden k disketové mechanice, další k optické mechanice (CD-ROM, CD-RW, DVD-ROM) a dva až tři k základní desce. O svazky jde proto, že zde nestačí jen jedna dvojice kabelů (kladný a záporný pól). Například motor mechaniky CD-ROM potřebuje vyšší napětí, než postačuje její elektronice. Mechanika je tudíž zásobena dvěma různými úrovněmi napětí. Ještě složitější je situace s napájením základní desky, kde je úrovní napětí více. S tím také souvisí různé typy zdrojů. U prvních AT počítačů se používal klasický AT zdroj. Jednalo se o počítače třídy 286, 386, 486 a o první počítače Pentium. S vývojem techniky, jak se vylepšovaly procesory i další obvody, se ukázalo 5 V zdroje AT jako příliš vysoké napětí, hlavně pro procesory. Došlo tedy k vylepšení zdroje, který již dodává přímo napětí nižší.

Nové zdroje, kterým se začalo říkat ATX, však mají oproti typům AT i další výhodu. Napájení lze vypínat, a dokonce i zapínat softwarově. Znamená to, že pokud regulérně ukončíte Windows, počítač se sám vypne. U zdroje AT musíte počkat, než se po ukončení Windows na obrazovce objeví nápis „Nyní můžete počítač bez obav vypnout“, a poté počítač vypnete tlačítkem umístěným na skříni počítače.

S příchodem procesoru Intel Pentium 4 se objevily inovované zdroje ATX, které mají jeden speciální svazek kablíků navíc. Ten slouží k posílení napájení základní desky.

Zvenčí je část zdroje vidět – je na něm zásuvka pro napájecí kabel.

Zdroj je umístěn zpravidla v zadním horním rohu skříně (na obrázku je vlevo nahoře). Vedou od něj kabely k ostatním komponentám počítače.

Důležitým parametrem zdroje je jeho výkon. Ten se udává obvykle ve wattech. Pro běžné počítače se používají zdroje s výkonem 200 nebo 250 W. Pro výkonné počítače s větším počtem pevných disků a mechanik je lepší použít zdroj o výkonu 300 W.

Co to hučí?

Většina součástí počítače se při práci zahřívá. Aby nedošlo k jejich přehřátí, musí být chlazeny. Většinou je chladí proudící vzduch, poháněný vestavěným ventilátorem.

Jelikož významný díl tepla v počítači vytvářejí usměrňovače a stabilizátory přímo ve zdroji, je výhodné, ne-li přímo nezbytné, umístit ventilátor přímo do krabičky zdroje. Právě ventilátor bohužel často produkuje veliké množství hluku. Nejde o hluk způsobený nedokonalými ložisky, ale o hluk aerodynamický. Proto bývají kvalitnější zdroje vybaveny regulací otáček ventilátoru podle aktuální teploty vzduchu – pomocí čidel sleduje systém teplotu komponent ve zdroji a podle ní reguluje otáčky, aby nebyly zbytečně vysoké. Čím jsou otáčky nižší, tím menší vzniká hluk.

Nový zdroj můžete koupit i samostatně. Zdroj s výkonem 250 W lze pořídit za cenu od 600 Kč výše, 300W zdroj stojí cca 800 Kč; za značkové zdroje s bohatšími možnostmi zaplatíte pochopitelně více.

Někdy se však stane, že se ventilátor porouchá. To je velmi nepříjemné, protože když se vzduch uvnitř skříně nevyměňuje, začne se zahřívat. Kvůli tomu se však přehřívají i komponenty, což v lepším případě může znamenat nestabilitu systému, v horším i zničení komponent. Jak tedy poznat, že je něco v nepořádku? Prvním varováním bývá nepříjemný zvuk, jakési vrčení, které se ozve po zapnutí počítače. To se ventilátor snaží roztočit. Po chvilce se ventilátor skutečně roztočit může a normálně pracuje, ale i tak je vhodné co nejdříve dát počítač opravit. Stává se také, že se ventilátor netočí a žádné vrčení nevydává. To poznáte podle absence hučení i podle toho, že přiložíte-li ruku ke zdroji, necítíte proudící vzduch. V takovém případě počítač raději vypněte a dejte ho opravit. Ale pozor, ventilátory regulované podle teploty se roztočí někdy až po několika minutách (po ohřátí komponent).

Jaroslav Smíšek

Twist, Oskarta, nebo Go?

Nejenom na českém internetu to vře. T-Mobile totiž ohlásil kromě zpoplatnění tzv. SMS bran neboli internetových stránek, ze kterých bylo možné posílat zprávy SMS, i zvýšení některých cen za hovory realizované prostřednictvím předplatních karet.

Mnoho vlastníků těchto karet proto již předem deklarovalo svůj úmysl přestoupit k jinému operátorovi. Abyste si mohli tento krok dobře rozmyslet, přinášíme vám přehled cen za hovory uskutečněné prostřednictvím předplatních karet u všech tří našich mobilních operátorů. V našem článku najdete tedy vše, co jste chtěli vědět o předplatních kartách, ale báli jste se zeptat.

Nejprve bychom měli zopakovat základní rozdíl mezi předplatní kartou a tarifem. Při tarifu (paušálu) platíte za služby mobilnímu operátorovi až poté, co jste tyto služby čerpali jednou za stanovenou dobu (např. za měsíc). Pokud jste majitelem tzv. předplatní karty, můžete protelefonovat (nebo utratit za jiné služby) pouze tolik, kolik jste dopředu zaplatili. Na rozdíl od paušálu tedy neplatíte žádné pravidelné poplatky, a nemusíte se tedy nikde registrovat, neboť předplatní kartu si můžete zakoupit v kterémkoliv obchodě s mobilními telefony, aniž byste udávali jakékoliv údaje o sobě. Hlavní nevýhodou karet všeobecně jsou však mnohem vyšší ceny za služby (hovory, zprávy SMS), některých služeb pak majitelé karet nemohou využívat vůbec.

Asi víte, že v České republice provozují mobilní sítě tři operátoři. Předplatní kartu si můžete pořídit u každého z nich. U operátora T-Mobile se tato služba jmenuje Twist, u Eurotelu Go a u Oskaru Oskarta. U služeb Twist a Go existuje několik variant této služby s poněkud odlišnými cenami. U Twistu si můžete vybrat mezi základní variantou Twist Standard, Twist SMS s podstatně nižšími cenami za zprávy SMS a s vyššími cenami za telefonování a Twist Extra, což je jakýsi hybrid mezi paušálem a předplatní kartou, protože platíte jistý pravidelný obnos za cenu levnějšího volání hlavně do sítě T-Mobile. Pokud si pořídíte Go kartu, můžete si vybrat mezi třemi Go tarify. Pro toho, kdo volá do různých sítí během celého dne, je nejvýhodnější tarif Original Go. Tarif Quatro Go je výhodný, pokud voláte do sítě Eurotelu, a to hlavně odpoledne. Tarif Fun Go se vyznačuje nižšími cenami za posílání zpráv SMS. Oskarta existuje pouze v jedné verzi, avšak pokud utratíte během měsíce více než 600 Kč za nákup kreditu, můžete získat příznivější ceny za volání i za posílání zpráv SMS. Standardně máte u všech předplatních ka-

Typ předplatní karty	Pořizovací cena za SIM kartu	Nejdelší možná doba pro využití kreditu	Cena za 1 min. volání do své sítě	Cena za 1 min. volání na pevnou linku	Cena za 1 min. volání do konkurenční sítě	Cena za zprávu SMS	Cena za jednu minutu prohlížení wapu
Twist Standard	499 Kč (300 Kč kredit)	1 rok	5 Kč ve špičce	7 Kč	7 Kč	3 Kč	2,80 Kč
Original Go	600 Kč (300 Kč kredit)	6 + 7 měsíců	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	3,30 Kč	2,70 Kč
Oskarta	0	18 měsíců (během každých tří měsíců je nutno jednou zatelefonovat)	3,15 Kč	6,30 Kč	6,30 Kč	2,10 Kč	1,58 Kč

ret nastaven základní tarif – tedy Original Go a Twist Standard. Pokud si chcete tarif na kartě změnit, pak první změna je vždy zdarma a za další zaplatíte, pokud máte Twist kartu, 100 Kč, a pokud vlastníte kartu Go, 95 Kč. Tato částka je odečtena z vašeho kreditu na kartě.

Pořizovací náklady

Pokud pomineme hodnotu telefonního přístroje, důležitá pro nás bude samotná cena předplatní karty – tedy cena SIM karty s telefonním číslem. Pamětníci si jistě vzpomenou, že tato cena od jistých dob rapidně klesla, a tak zřejmě nebude směrodatná. Oskarta vás nebude stát ani korunu, zaplatíte pouze za kredit, který si vyberete. Za Twist kartu s kreditem 300 Kč zaplatíte 499 Kč. Go karta společnosti Eurotel vás přijde na 600 Kč včetně kreditu za

300 Kč. Dalším podstatným faktem je doba, po kterou můžete předplatní kartu využívat poté, co protelefonujete kredit pro přijímání hovorů. Poté, co si nabijete Twist kartu minimálním kreditem 400 Kč, můžete ji využívat jeden rok. U Oskarty je situace trochu složitější. Zde máte k dispozici jistou dobu na využití zakoupeného kreditu. Částku, kterou do té doby nevyužijete, ztrácíte, ale poté, co si mobilní telefon dobijete, bude vám znovu přičtena. Na dobití máte k dispozici další dobu. Po tuto dobu můžete kartu stále využívat pro příchozí hovory. Při zakoupení kreditu v hodnotě 400 Kč je doba na protelefonování kreditu 6 měsíců a doba na dobití 7 měsíců (dohromady tedy můžete za nabití v hodnotě 400 Kč využívat kartu 13 měsíců). Pokud si zakoupíte kupon v hodnotě 1000 Kč a více, je tato doba 10 + 3 měsíců, tedy celkem opět 13 měsíců. Platnost Go SIM karty (u Eurotelu) na jedno nabití je 18 měsíců, musíte však alespoň jednou za tři měsíce z této karty uskutečnit jeden odchozí hovor (tedy sami zatelefonovat).

Služby

Než se rozhodnete pro jednoho z operátorů, měli byste si dobře rozmyslet, kterých služeb nejčastěji využíváte (zda např. píšete častěji zprávy SMS, nebo telefonujete), a to, do které sítě telefonujete nejčastěji.

Ceny za hovorné

U cen za hovorné je třeba rozlišovat, zda voláte do stejné sítě, pro kterou máte kartu, nebo do sítě konkurenčního operátora, anebo na pevnou linku, případně do zahraničí. Liší se také způsob účtování – tedy zda jde o účtování po minutách, nebo po vteřinách. Různé mohou být také ceny za hovory ve špičce, mimo špičku a o víkendech. Věnujme se nejprve ceně za volání do stejné sítě (tedy např. z Eurotelu na Eurotel) a budeme posuzovat ty nejobvyklejší, nijak speciálně nezvýhodněné tarify (tedy klasickou Oskartu, Twist Standard a Original Go). U T-Mobilu stojí jedna minuta 5 Kč, u Eurotelu 6,60 Kč a u Oskaru 3,15 Kč. Cena za 1 minutu volání do kon-

Tato SMS brána u T-Mobilu bude od 4. února zpoplatněná.

kurenčních sítí (tedy např. z Oskaru do sítě T-Mobilu) stojí u T-Mobilu 7 Kč, u Eurotelu 6,60 Kč a u Oskaru 6,30 Kč. Volání na pevnou linku (v České republice) vás přijde u T-Mobilu na 7 Kč, u Eurotelu na 6,60 Kč a u Oskaru na 6,30 Kč.

Ceny za zprávy SMS

Zprávy SMS píšeme velmi rádi, dá se říci, že je to náš národní koníček – nikde na světě se jich prý nenapíše v poměru na obyvatele tolik jako u nás. Jistě vás tedy bude zajímat, u kterého operátora je posílání „esemesek" nejvýhodnější. Pro cenu za zprávy SMS platí v některých případech podobná pravidla jako pro cenu za volání, tedy posílání zprávy SMS do vlastní sítě je někdy levnější.
U Eurotelu i u T-Mobilu si můžete zvolit také tarif, který je výhodný, pokud píšete hlavně zprávy SMS. Jsou to tarify Twist SMS a Fun Go. Zde stojí zaslání jedné zprávy SMS shodně 1,80 Kč. Nyní si povšimněme opět cen u tří nejobvyklejších klasických tarifů předplatních karet. U T-Mobilu stojí odeslání jedné zprávy 3 Kč, u Eurotelu 3,30 Kč a u Oskaru 2,10 Kč. Zde je nutno zmínit se také o dostupnosti tzv. SMS bran na internetu. Ve zkratce je to možnost, jak odeslat zprávu SMS z internetu. Až donedávna bylo toto zasílání zpráv SMS zdarma pro každého návštěvníka stránek a bylo pouze mírně omezeno (např. u T-Mobilu bylo možno zasílat tyto zprávy pouze jednou za 2 minuty). Nebyli jste také omezeni maximálním počtem znaků 160, ale mohli jste psát zprávy mnohem delší, které se u příjemce rozdělily do několika částí. Od 4. února je však tato brána u T-Mobilu zpoplatněna a dostupná je pouze pro klienty této firmy. Uvidíme, kdy a zda zpoplatní své brány i Oskar a Eurotel, avšak je nutno přiznat, že v zahraničí nemají tyto brány obdobu.

Další služby

Prostřednictvím předplatních karet lze realizovat ještě další služby, ale jejich ceny pro vás už zřejmě nebudou rozhodující. Každý uživatel karty má k dispozici tzv. hlasovou schránku. Tam lze v případě, že máte vypnutý mobilní telefon, zaznamenávat vzkazy. Poté, co si telefon opět zapnete, obdržíte zprávu SMS, že máte vzkaz v hlasové schránce, a tuto zprávu si vyzvednete tak, že zavoláte na jisté číslo. I tato služba může být zpoplatněna. Za volání do hlasové schránky neplatíte u Oskaru ani korunu, u Eurotelu vás jedna minuta přijde na 2,50 Kč a u T-Mobilu na 2 Kč za jednu minutu. Vlastníci předplatních karet mají také přístup k wapu. Zde se platí za čas strávený připojením. U společnosti T-Mobile vás bude jedna minuta strávená surfováním po wapu stát 2,80 Kč, u Oskaru 1,58 Kč a u Eurotelu 2,70 Kč. Majitelé předplatní karty mohou využívat služeb svého operátora zprostředkovaně i v cizině. Této službě se říká roaming. Zde je nutno poznamenat, že příchozí a odchozí hovory jsou velmi drahé, a tak se většinou využívá spíše zpráv SMS. Uveďme si tedy jejich ceny. U T-Mobilu, Oskaru i Eurotelu zaplatíte za zprávu zaslanou ze země, která se nalézá v prvním pásmu (Slovensko), 8 Kč a ze země v druhém pásmu (většina evropských zemí) 10 Kč.

Je naprosto evidentní, že mobilní operátoři se snaží uživatele předplatních karet čím dál tím více znevýhodnit a přinutit k přechodu na některý tarif. Tato tendence bude časem jistě ještě sílit. Přesto jsou případy, kdy se předplatní karta zcela jistě vyplatí. Věříme tedy, že vám náš přehled pomůže k tomu, abyste se na trhu s předplatními kartami zorientovali a vybrali si svého favorita.

-mia

i

Již po uzávěrce jsme obdrželi zprávu, že společnost RadioMobil, která provozuje síť T-Mobile, pod tlakem negativních ohlasů částečně upouští od zpoplatnění zpráv SMS posílaných z internetu do její sítě (tedy z tzv. SMS bran). Přesto se značné změny SMS brány dotknou – zprávy bude možné zasílat pouze po předchozí registraci a jen v omezeném množství (podle toho, který tarif máte objednaný). Zaregistrovat se budou moci pouze zákazníci T-Mobilu, takže zákazníkům ostatních operátorů nezbude nic jiného než zprávy SMS odesílat z mobilního telefonu. Více informací přineseme v dalším čísle PPK.

MMS a Java – budoucnost v podání Motoroly

Americká Motorola patří k nejvýznamnějším výrobcům mobilních telefonů na světě – patří jí celkově druhá pozice, a na čínském trhu dokonce první. Snad také proto sezvala společnost Motorola novináře z celého světa do Šanghaje, aby je na každoroční produktové konferenci seznámila s tím, co připravuje na letošní rok. My jsme samozřejmě nemohli chybět, a tak trumfy Motoroly pro příští rok odkryjeme i vám.

Motorola si chce udržet celkově druhou pozici na světě – přece jen na Nokii si ještě netroufá. Jak toho chce dosáhnout? Podle vyjádření zástupců Motoroly především orientací na požadavky zákazníků. A ti chtějí originální design a zábavu. Zábavou Motorola rozumí především Javu (a javovské hry), MMS, zajímavá zvonění a barevné displeje, které najdeme na všech letošních modelech. A co nás tedy čeká?

Motorola C350 – chameleon za pár korun

Model C350 je nástupcem modelů C300 a C330, které jsme vám v PPK už představili. Novinka, která dorazí na náš trh pravděpodobně někdy před prázdninami,

Motorola A388c.

pokračuje v tradici výměnných krytů – jak předního, tak zadního – a tak za okamžik můžete svůj telefon změnit k nepoznání. Z hranatého můžete udělat kulatý, a to jednoduše výměnou krytů. Pokud budete chtít telefon vylepšit ještě více, můžete si z internetu (z WAP) stáhnout na displej originální obrázek, šetřič, nebo dokonce celé téma (podobně jako to znáte třeba z Windows); displej je samozřejmě barevný, takže se můžete vyřádit. Z internetu si můžete stáhnout také hudbu (ano, opravdu hudbu, protože telefon podporuje polyfonické zvuky), ale pokud chcete mít v telefonu skutečný originál, popusťte uzdu své fantazii a pomocí aplikace MotoMixer si složte vlastní vyzvánění.

V nové Motorole nemůže pochopitelně chybět Java, a tak i do modelu C350 si budete moci stáhnout javovské hry a přidat si je ke třem základním – ke hrám Astrosmash, MotoGP a Snood21. Když už je řeč o stahování, určitě se bude hodit podpora pro GPRS, díky němuž je stahování různých her, obrázků, ale i přístup k WAP mnohem rychlejší a mnohem levnější. Pokud si budete chtít popovídat s přáteli, určitě dojde i na chat.

A to nejlepší nakonec. Motorola C350 bude opravdový drobeček, který bez nejmenších problémů schováte do dlaně; přitom tlačítka jsou velice zdařilá a s ovládáním nebudou mít problém ani lidé s většími prsty. Je to roztomilý telefon, který si získá pozornost nejedné ženy... a pořídíte ho pravděpodobně velmi levně (na konferenci se hovořilo o ceně pod 50 dolarů, je možné, že na našem trhu cena klesne pod 2000 Kč).

Elegance s kamerou – Motorola V600

Ve věčkových (otevíracích) telefonech firma Motorola poměrně dlouhou dobu kralovala, teprve v poslední době jí v jejím hájemství začali konkurovat asijští výrobci. Motorola V600 se jim však může směle postavit – na flipu najdete malý objektiv, který i laikovi prozradí, že uvnitř tohoto telefonu se skrývá digitální fotoaparát a s ním i podpora pro multimediální zprávy MMS. K těm samozřejmě patří také barevný displej. Ten je ve V600 opravdu lahůdkový – dokáže zobrazit více než 64 tisíc barev, takže obrázky na něm vypadají opravdu věrně. Samozřejmě si můžete libovolný obrázek uložit na displej, ale fotografie si můžete přiřadit i ke jménům v telefonním seznamu, a pokud vám dotyčná osoba zavolá, obrázek se zobrazí. Nechci ani domýšlet, co se dá s touhle funkcí podniknout.

Motorola C350.

Pro všechny náročnější uživatele je určitě dobrou zprávou podpora pro technologii Bluetooth, umožňující snadné propojení s počítačem. Samozřejmě nechybí podpora pro GPRS a pro Javu, stejně jako polyfonické zvuky, neboť s klasickým vyzváněním by už asi nikdo nevystačil. Motorola V600 podporuje navíc i základní PIM (diářové) funkce a synchronizaci s počítačem.

Už tak velice elegantní design můžete ještě vylepšit pomocí výměnných krytů. Zkrátka V600 je telefonem pro náročnější uživatele, a jestliže se vám věčka líbí, pak tohle je horký favorit. Cestovatele jistě oslní i tím, že kromě 900MHz a 1800MHz sítí evropských si poradí i s 1900MHz a 800MHz (iDEN) sítěmi americkými (USA a Jižní Amerika). Budete si na něj však muset počkat do druhé poloviny roku.

Když (ne)chcete PDA – Motorola A388c

Pravidelní čtenáři PPK už možná vědí, že mezi telefony Motorola mám jednoho favorita; tím je Accompli A008, jedna z prvních a nejpodařenějších kombinací PDA s mobilním telefonem. Bohužel za nějaké dva roky, co je tenhle model na trhu, přece jen ztratil mnoho ze své unikátnosti, a tak se firma Motorola rozhodla trochu ho omladit. To se projevilo hned na první pohled: hrany jsou oblejší a celkový dojem je modernější. Velmi příjemné je průhledové okénko, díky němuž můžete vidět, kdo vám volá, aniž byste telefon otvírali – právě tahle věc mě na A008 hodně vadila.

Uvnitř zůstalo zachováno všechno dobré z A008 – kompletní diářové funkce, včetně rozsáhlého adresáře, kalendáře a úkolů; vše lze samozřejmě bez problémů synchronizovat s počítačem prostřednictvím propracovaného softwaru TrueSync. Uvnitř zůstala i podpora pro Javu (právě A008 byl jedním z prvních na trhu) a pro GPRS (bezproblémové datové přenosy) a nechybí ani e-mailový klient. Přibyl prohlížeč obrázků a s ním i barevný displej. Ten se opravdu povedl, je příjemně kontrastní a velice dobře čitelný. Opět dokáže zobrazit přes 64 tisíc barev, takže si obrázky opravdu užijete. Navíc máte k dispozici celkem 7 MB paměti. A388c však bohužel nepodporuje (alespoň zatím) MMS.

Motorola V600.

Multimediální vylepšení – Motorola T720i

Předchůdce tohoto modelu (bez „i“) je na trhu už nějakou dobu. Designéři zjevně pochopili, že v dnešní době uvést na trh telefon s barevným displejem, ale bez MMS je sebevražda, a tak se brzy objevil nástupce. Jedná se o véčkový telefon v elegantním stříbrném designu s možností výměny zadního a předního krytu. Uvnitř se skrývá barevný displej schopný zobrazit přes čtyři tisíce barev.

V balení s tímto telefonem se bude dodávat přídavný fotoaparát, připojitelný ke spodnímu konektoru. Foťáček je zajímavý tím, že dovoluje otáčení kolem vodorovné osy, takže můžete snímat věci před sebou, nad sebou, ale i sebe. Drobnou nevýhodou je poměrně pomalý běh javovské aplikace, ale i to, že telefonu chybí IrDA či Bluetooth, takže při propojení s počítačem jste odkázáni na kabel.

Jinak však tento telefon kromě Javy disponuje i 1 MB paměti, do níž si kromě obrázků můžete nahrát také záznamy telefonního seznamu a hlasové povely (jak pro vytáčení, tak pro ovládání). Nechybí GPRS ani docela přehledný diář s připomínačem.

I u tohoto modelu by měla být cena velice příznivá. V nabídce českých operátorů by se měl objevit za cenu kolem sedmi tisíc korun (dotovaný), a to včetně fotoaparátu.

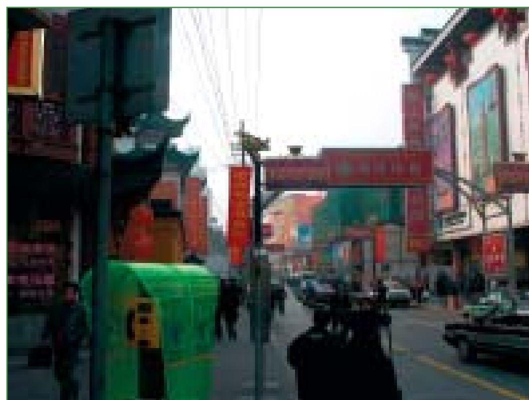
Bratříček pro budoucnost – Motorola T725

Navenek se T725 téměř neliší od svých předchůdců. U tohoto modelu se však počítá s podporou pro sítě, které umožňují datové přenosy rychlostí až 177 kb/s, což je zhruba čtyřikrát vyšší rychlost než u klasického modemu. Díky této rychlosti si budete moci stahovat obrázky a posílat MMS zprávy podle libosti, takže se s telefonem opravdu pobavíte. Kromě obrázků (pořád je tu barevný displej) si můžete pochopitelně stáhnout i originální zvonění či šetřič displeje. Prostě telefon můžete vylepšovat podle svých představ.

Telefon lze synchronizovat s počítačem a uvnitř najdete i nástroj pro vyřizování e-mailů, a tak jeho prostřednictvím můžete také posílat e-maily. Kromě toho můžete k telefonu (stejně jako k modelu T720i) připojit příslušenství, třeba FM rádio či MP3 přehrávač.

První zvuky z budoucnosti – Motorola A835

Již loni ohlásila Motorola první model pro sítě třetí generace (3G), nyní se objevuje již druhý – model A835 – který je zase o kousek vpředu. Jedná se o telefon s integrovanou kamerou, která dokáže nejen fotografovat, ale i zaznamenávat krátké videosekvence. Přímo uvnitř najdete přehrávač hudby (ve formátu MP3) i videa, takže si na tomhle telefonu můžete pustit třeba upoutávku na nový film. Obrázky, videa, hudbu i vyzvánění nemusíte přitom shánět v nějakém speciálním formátu, ale můžete použít ty, které máte na svém PC. Telefon je opět vybaven podporou pro Javu a pro GPRS a rozsáhlými diářovými funkcemi. Startu sítí 3G bychom se u nás měli dočkat snad už příští rok, nejpozději v roce 2005.

A takto to vypadá v rodišti popisovaných zařízení.

A ještě něco navíc

Kromě evropských modelů představila Motorola také spoustu opravdu unikátních modelů pro asijský trh – ty se vyznačují především zajímavým designem (hodně odlišným od toho evropského) a především skvělými displeji, které si poradí až s 256 tisíci barev. Jenže těchto modelů se u nás asi nedočkáme (alespoň prozatím), a tak si budeme muset vybrat z modelů evropských.

V Šanghaji byla prezentována i docela široká paleta příslušenství, zahrnující kromě zmíněného MP3 přehrávače především produkty Bluetooth – sadu do auta a sluchátko. Pro model A835 je přichystána také opravdu pěkná stolní nabíječka.

Pro PPK ze Šanghaje
Jan Lodl

Hity PPK CD 2/2003

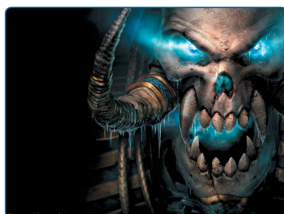
87 tapet na pracovní plochu

freeware

Na tomto CD najdete 87 tapet, které si můžete umístit na pracovní plochu operačního systému Windows. Každá tapeta je k dispozici ve dvou velikostech (800 x 600 a 1024 x 768 pixelů). U každé tapety najdete také návod a odkaz na podrobný článek, ve kterém se dozvíte, jak tapetu nastavit.

rubrika na CD: programy/tapety

Na úvod

Pěkný grafický vzhled operačních systémů a možnost jeho snadné změny – to je jeden ze základních požadavků většiny uživatelů. Jednou z mnoha možností, jak si upravit vzhled Windows k obrazu svému, je změna tapety pracovní plochy a změna ikon programů. Abychom vám v této oblasti vyšli vstříc, dali jsme pro vás dohromady 87 tapet určených na pracovní plochu (tapety jsme rozdělili do sedmi kategorií: Příroda, Digitální umění, Auta, Hry, Sport, České pivo a Fotbalové kluby), 1400 ikon pro Windows a také tři sharewarové programy, které umí změnit grafickou podobu Windows.

Do popisované problematiky patří i programy **Webshots Desktop 1.3** a **Tapety 2.10**. Prvně zmiňovaný program asi nemusím příliš představovat – v časopise i na CD jsme vás s ním seznamovali již několikrát. Pokud máte raději české programy, vyzkoušejte program Tapety 2.10, který umí (mimo jiné) měnit tapety v pravidelných intervalech.

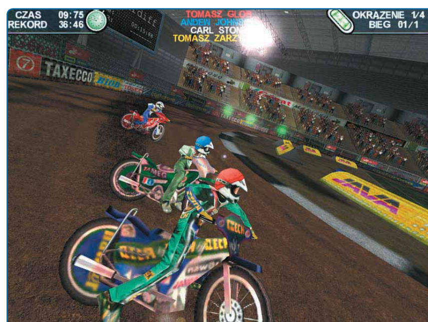
V rubrice Programy/Různé najdete finální verzi multimediálního přehrávače **Windows Media Player 9 Series**. Vyberte si buď verzi pro Windows XP, nebo verzi pro Windows 98/Me/2000.

Extreme Speedway Challenge

demoverze

Demoverze zajímavé hry, ve které se stáváte motocyklovým závodníkem na ploché dráze. V této demoverzi jsou k dispozici dva herní mody, dvě tratě a čtyři typy motocyklů. Minimální konfigurace: procesor o frekvenci 450 MHz, operační paměť o kapacitě 128 MB a rozhraní DirectX 8.1 nebo vyšší.

rubrika na CD: programy/hry

Tapety 2.10

freeware

Šikovný český program určený k automatické změně tapety (pozadí) na pracovní ploše Windows. U každé tapety můžete nastavit různé vlastnosti a barvu pozadí a program dokáže též zprůhlednit popisky ikon a jejich název napsat libovolnou barvou. Tapeta se změní buď vždy při startu Windows, nebo pravidelně v určitých časových intervalech.

rubrika na CD: programy/různé

SURFive

freeware

Sporty jsou vděčným námětem pro tvůrce počítačových her. Existuje spousta her simulujících fotbal, hokej, tenis, kulečník, golf, minigolf apod. Co však třeba surfování na mořských vlnách? Takových her asi příliš není, ale jednu jsme pro vás našli – jmenuje se SURFive. Pohyb surfového prkna ovládáte kurzorovými šipkami.

rubrika na CD: programy/hry

Na cédéčku najdete také rubriku Programy/Hry. Našli jsme tři zajímavé freewarové hry. Ve hře **Little Plane** se můžete proletět v malém letadélku, ve hře **SURFive** si můžete zasurfovat na mořských vlnách a hra **Cow Jones** je obdobou klasické hry Pacman.

Do rubriky Hry jsme zařadili také čtyři hratelné demoverze. Vydařená je především historická realtimová strategie **Praetorians** a motocyklové plochodrážní závody **Extreme Speedway Challenge**.

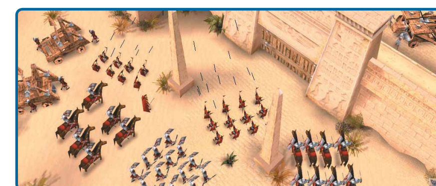
Pokud jde o rubriku Programy/Servis, musím upozornit především na novou verzi populárního prohlížeče obrázků **IrfanView** (jde o verzi č. 3.80) a také na kumulativní opravu pro MS Internet Explorer.

Praetorians

demoverze

Demoverze připravované historické realtimové strategie. Hra by měla být hotova během února. Děj se odehrává v období mocného Říma. V této demoverzi si můžete vyzkoušet jednu misi. Minimální konfigurace: procesor o frekvenci 450 MHz, operační paměť o kapacitě 128 MB a rozhraní DirectX 8.1 nebo vyšší.

rubrika na CD: programy/hry

1400 ikon pro Windows

freeware

Ikony jsou důležitý grafický prvek, který ovlivňuje vzhled celého operačního systému. Jednoho dne se může stát, že vás stále stejné ikony začnou nudit. Pomoc je snadná – každou ikonu lze změnit. Připravili jsme pro vás 1400 ikon, a to včetně podrobného návodu, ve kterém se dozvíte, jak je změnit.

rubrika na CD: programy/windows

Windows Media Player 9 Series

freeware

Přinášíme vám novou verzi multimediálního přehrávače Windows Media Player. Jde již o finální verzi (ne o beta verzi). Windows Media Player je tzv. „all-in-one player" (výraz „all-in-one" lze přeložit jako „vše v jednom") – to je označení pro programy, které nabízejí nejen přehrávání hudby a videa, ale také řadu dalších funkcí.

rubrika na CD: programy/různé

Little Plane

freeware

V této hře ovládáte malé letadélko. Letíte jeskyní a musíte se vyhýbat nebezpečným krápníkům. Pokud do některého narazíte, hra skončí. Cílem je doletět co nejdále. Letadélko se pohybuje zleva doprava stálou rychlostí a vy musíte ovládat pouze výšku, a to pomocí levého tlačítka myši.

rubrika na CD: programy/hry

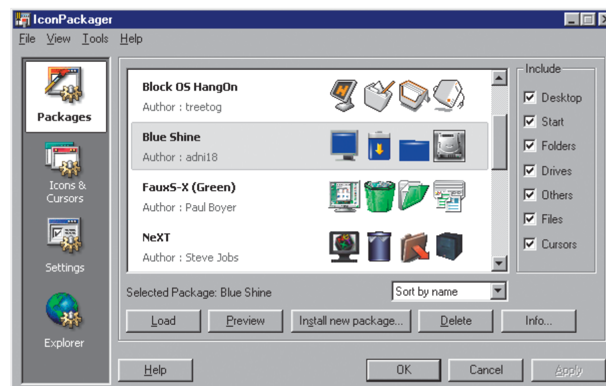

IconPackager 2.02

shareware

IconPackager je zajímavý program, který dokáže změnit několik ikon najednou. Stačí si vybrat příslušné téma, a dojde ke změně základních ikon ve Windows (změní se například ikony Tento počítač, Okolní počítače, Koš atd.). Součástí programu je několik témat (balíčků ikon). Další ikony najdete v podrubrice „Ikony pro Windows".

rubrika na CD: programy/windows

IrfanView 3.80

freeware

Na cédéčku najdete také novou verzi programu IrfanView. Jde o prohlížeč obrázků a o přehrávač multimédií, který je pro nekomerční využití poskytován zdarma. Podporuje nejrozšířenější grafické formáty, přehrává audiocédéčka a mnoho typů zvukových, animačních a filmových souborů.

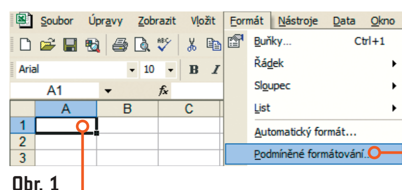
rubrika na CD: programy/servis

V programu Excel chci vytvořit tuto situaci: je-li v jedné buňce určité číslo, chci, aby se jiná buňka zabarvila zvolenou barvou.

Tento problém můžete vyřešit pomocí podmíněného formátování. Klikněte do buňky, u které chcete měnit barvu (např. do A1). Z nabídky **Formát** vyberte příkaz **Podmíněné formátování** (obr. 1). Dialogové okno nabízí tři editační položky. V seznamu nastavte hodnotu **Vzorec**. Místo dvou následujících seznamů se objeví jedno editační pole. Do tohoto pole zapište vzorec (podmínku) tak, aby Excel mohl vyhodnotit, zda je podmínka splněna. Například hodnota libovolné buňky obsahuje určitou hodnotu (např. bude-li v buňce *C1* hodnota *15*, má se změnit formát buňky *A1*, je tedy třeba zapsat vzorec **=C1=15**). Poté v dialogovém okně klikněte na tlačítko **Formát** (obr. 2) a v dialogovém okně nastavte změnu formátování (například na kartě *Vzorek* nastavte červenou barvu).

Dialogová okna uzavřete a zkuste do buňky *C1* zapsat **15**; formát v buňce *A1* by se měl změnit (obr. 3). Zapíšete-li do *C1* jinou hodnotu, formát v *A1* se vrátí do původního stavu.

Podobný postup můžete použít v Excelu 97, 2000 i v Excelu 2002.

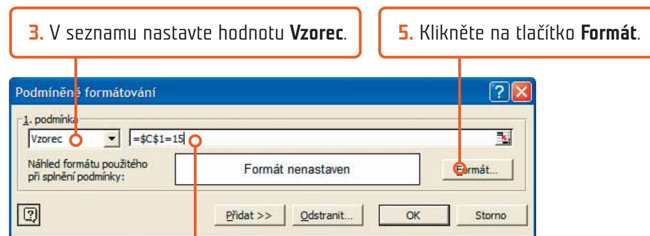
Obr. 1

1. Klikněte do buňky, u které chcete nastavit podmíněné formátování.

2. Z nabídky **Formát** vyberte příkaz **Podmíněné formátování**.

3. V seznamu nastavte hodnotu **Vzorec**.

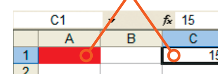
5. Klikněte na tlačítko **Formát**.

Obr. 2

4. Do editačního pole zapište vzorec (podmínku).

Zapíšete-li do buňky *C1* hodnotu **15**, zabarví se buňka *A1* červeně.

Obr. 3

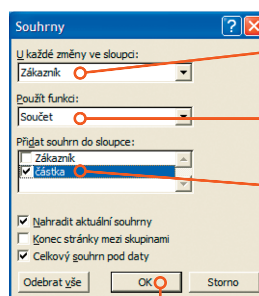
V tabulce Excelu mám výsledné částky plateb od jednotlivých zákazníků. Potřebuji zjistit mezisoučty pro každého zákazníka a tyto mezisoučty pak uspořádat do samostatné tabulky.

Pro získání mezisoučtů je výhodné použít příkaz Souhrny. Seřaďte tabulku podle sloupce Zákazník. Poté tabulku označte a z nabídky **Data** vyberte příkaz **Souhrny** (obr. 4). V dialogovém okně *Souhrny* nastavte v prvním seznamu název sloupce, ve kterém jsou názvy firem (v tomto případě **Zákazník**). Ujistěte se, že ve druhém seznamu je nastavena hodnota **Součet** a ve třetím seznamu je označena položka s názvem toho sloupce, ve kterém jsou uvedeny peněžní částky (obr. 5). Poté klikněte na tlačítko **OK**.

Postupně klikejte na všechna tlačítka se symbolem – tak, aby se symbol na tlačítku změnil na + kromě poslední položky (obr. 6). Poté data označte a zkopírujte je do schránky. Pozor, data je třeba označit tak, že podržíte stisknutou klávesu **Ctrl** a budete postupně klikat na jednotlivé buňky. Po označení všech dat klávesu **Ctrl** uvolněte.

Nyní klikněte do místa, kam chcete vložit výslednou tabulku. Z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Vložit jinak**. V dialogovém okně označte položku **Hodnoty** a poté klikněte na tlačítko **OK** (obr. 7).

3. Zde nastavte název sloupce se jmény firem.

Obr. 5

4. Ujistěte se, že je nastavena hodnota **Součet**.

5. Ujistěte se, že je označen název toho sloupce, který obsahuje částky.

6. Klikněte na tlačítko **OK**.

7. Postupným klikáním změňte symboly – na symboly +.

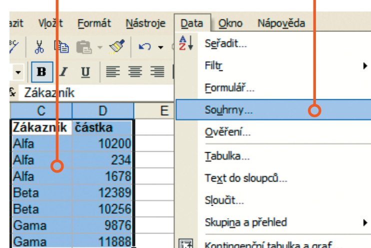

	C	D
1	Zákazník	částka
5	Celkem z Alfa	12112
6	Beta	12389
7	Beta	10256
8	Celkem z Beta	22645
9	Gama	9876
10	Gama	11888
11	Celkem z Gama	21764
12	Celkový součet	56521

Obr. 6

1. Seřazená data označte.

2. Z nabídky **Data** vyberte příkaz **Souhrny**.

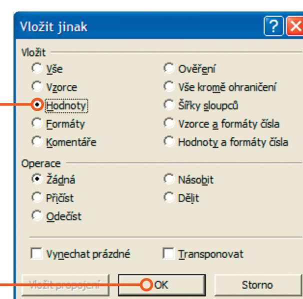

C	D
Zákazník	částka
Alfa	10200
Alfa	234
Alfa	1678
Beta	12389
Beta	10256
Gama	9876
Gama	11888

Obr. 4

8. Klikněte na položku **Hodnoty**.

9. Klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 7

Kupuji si pravidelně časopis PPK a vcelku jsem spokojený. Všechno je v pořádku, až na to, že v posledních číslech CD je ve složce servis\irfan\čeština místo knihoven dll jenom „čti".

DLL knihovny na CD (ve složce *programy\servis\irfan\cestina*) skutečně jsou. Máte pravděpodobně nastavenu volbu *Nezobrazovat skryté a systémové soubory*. V programu *Průzkumník* vyberte z nabídky **Nástroje** příkaz **Možnosti složky**. Objeví se okno *Možnosti složky*; v něm zvolte záložku **Zobrazit** a na ní označte volbu **Zobrazovat všechny soubory**. Pak již uvidíte všechny skryté soubory, mezi něž DLL knihovny patří.

-ngu

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 29. 1. 2003 v nákladu 56 200 výtisků.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

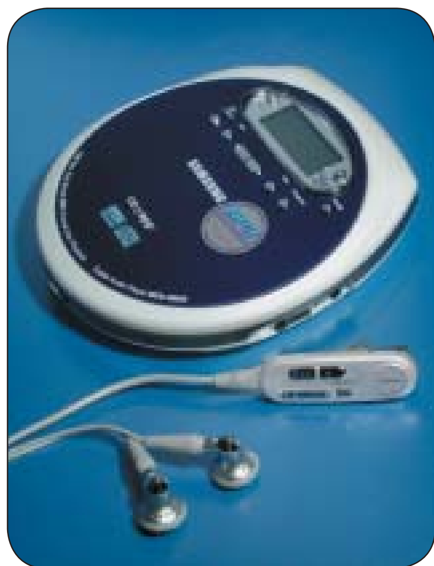
Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Externí spolupracovníci: Marie Francû, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Michal Smejtek, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Svoboda, grafické závody, a. s.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s., a MediaPrint & Kapa Pressegroso, s. r. o. **Na Slovensku:** Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, IT-NET, LEVEL, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ.
Dočasně sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
v budově České typografie, recepce A, 5. patro.

Příští číslo vyjde 12. února 2003

Přehrávače MP3

Přenosné přehrávače „empétrojek“ jsou velmi populární a existuje jich mnoho modifikací: od miniaturních modelů s vestavěnou pamětí přes přehrávače na způsob diskmanu až po přenosné modely, které jsou díky zabudovanému pevnému disku ohromnou zásobárnou souborů MP3. V příštím vydání PPK se na několik přehrávačů MP3 podíváme.

Jak zprovoznit vypalovačku

Vypalovací mechaniky CD-RW jsou dnes běžnou výbavou nových počítačů. Majitelům pécéček, kteří vypalovací mechaniku zatím nevlastní, ale plánují její pořízení, poradíme, jak novou mechaniku CD-RW vybrat a jak ji v počítači zprovoznit.

PPK CD 3/2002 – sportovní hry

Hlavním tématem příštího CD budou sportovní hry. Můžete se těšit také na programy určené pro převádění různých zvukových a video formátů (např. Real Audio na WAV, MOV na AVI, MP3 na WAV a MPEG na AVI).

Jak naladit rádio

V tomto čísle PPK jsme vám představili internetová rádia. V čísle dalším vám poskytneme praktický návod na to, jak si na internetu vyhledat a naladit to rádio, které odpovídá vašemu vkusu.

Seznam inzerentů

Jméno firmy	Strana
CENEGA, Praha	20
CÍGLER SOFTWARE, Brno	3
DELL, Praha	52
DELTA CZ, Praha	9
DXT ComputerS, Praha	17
ESKO, Brno	7
EURO MEDIA, Praha	39
FUJITSU SIEMENS Computers, Praha	2
GUILLEMOT, Praha	15
HEWLETT - PACKARD, Praha	11, 33
IMPACT Computers, Praha	51
OPTIMA, Olomouc	43
TERASOFT, Hořovice	41
TERWELL, Praha	13